MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, geg. 23 d.,
1953

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, May 23,
1953

KELIĄ LIETUVIŠKAJAI MINČIAI!

DR. PR. GAIDAMAVIČIUS, Kanada

Stiprūs širdimi

Lietuvis visuomet yra buvęs stiprus savo širdimi, kuri išsiliejo religinėse apraiškose, tautosakoj, mene ir kasdienybėj. Jo širdis plasda ne tik krūtinėj, bet ir visuose žygiuose. Religinėj kalboj jis prabyla daugiau jausmu nei protu. Dievą jis gyvente gyvena, jauste jaučia Jo valią. Dažnai jis nežino ne tik pagrindinių šv. Rašto tiesų, bet ir paprasčiausio katekizmo, tačiau kalbėti su Dievu jis moka.

O kai bando kurti, save išsakyti — pasirodo lyrikas. Visa jo sukurta tautosaka, ištisos marios dainų, yra ne kas kita, kaip jo širdies virpėjimas. Net epiniuose bandymuose prasimuša ta pati gaida. Im ki naująją poeziją — ir čia plazda ta pati lietuviškoji širdis, bet daug tobulesniais pavidalais ir galingesniu žodžiu. Žvelki į kitus menus, ir matysi vis naujais pavidalais apsireiškiančią lietuvišką širdį. Apsidairyk kasdienybėj, ir pastebėsi net nupuolusiam asmeny dar daug širdies. Jeigu jau vokiečiai šiandien dėkoja lietuviams už gelbėjimą nuo bado Rytprūsų tada, kai patiems reikėjo gelbėtis, netenka abejoti jų (lietuvių) nuoširdumu. Tai rodo lietuvio didybę ir jo dvasios riteriškumą, kurio jisai niekad neturėtų atsižadėti — net ir sunkiausiose aplinkybėse.

Minties bei mokslo baruose

Deja, to didumo nematyti, kai palieti lietuviškuosius protus. Minties bei mokslo baruose jie dar nepajėgė pasirodyti su savitu pajėgumu. Tiesa, lietuviškoji mintis yra dar labai jauna. Galima sakyti, ji ateina ryškesniu veidu tik su St. Šalkauskiu. Prieš jį kad ir yra buvę bandymų, tačiau be didesnės reikšmės. Net ir tie, kurie gyveno svetur, ne Lietuvoj, mito svetimomis senomis tradicijomis, nepasireiškė platesniu mastu. Pirmas savitas lietuviškosios minties sujudimas — tai St. Šalkauskis su savo mokiniais A. Maceina, J. Girnium, Ant. Ramūnu-Paplausku ir visa eile kitų. Neaplenktini yra, žinoma, ir A. Jakštas, Kuraitis, vysk. Reinys, Vydūnas, ir kt. Bet tai vis retos jaunosios Lietuvos pajėgos, kurių minties sujudimas tėra tik pati pradžia. Todėl netenka nustebti konstatuojant, kad lietuvio protas silpniau reiškiasi už širdį. Mat, pastaroji reiškia si savaimingai, kaip paukštis savo giesme, o protui reikia mokyklos ir tai augštos mokyklos. Be jos sunyksta ir geriausi talentai, be jos neišsiskleidžia natūraliai įsižiebusi mintis. Ak, mūsų kaimuose visur yra buvę savotiškų mintytojų, kaip tai matyti pvz. V. Krėvės raštuose, tačiau jie iš kaimo niekad neišėjo ir liko tik mėgiamais pasakoriais.

Minčiai išugdyti reikia ne tik atsinešto gabumo, bet ir dešimtmečių netgi šimtmečių sukrauto labio. Nei Aristotelis, nei šv. Tomas, nei Kantas stebuklų nedarė. Visi perėjo savo laiko mokyklas, pasisavino sukurtą lobį ir tik tada, pasistiebę ant jo, išėjo su savita mintimi. Lietuviškosios gi minties kūrėjai, įžiebdami pradžią, turėjo misti svetimųjų lobiais ir tik pajutę savąją žemę po kojomis prabilo sava dvasia ir sava kalba. Tiesa, jie būtų galėję kalbėti ir kita kalba ir kita dvasia, atsijusia nuo savo kamieno. Filosofiniame mąstyme tai būtų lengva. Tačiau reikia neužmiršti, kad ir filosofinis mąstymas nėra vien abstraktybių žaismas. Tai tikrovės suvokimas giliausia prasme, suvokimas, iš kurio eina ir orientacija. Juo gilesnis suvokimas, juo tikresnė orientacija. Užtat filosofinis mąstymas, vertinąs tikrovę pačiuose pagrinduose ir labiausiai priartėjąs prie pilnutinės tiesos, yra pajėgus orientuoti žmogų gyvenimo problematikoj. Mintytojo uždavinys ir yra mąstyti ir savo mąstyme dalintis su kitais, gyvenančiais toj pačioj tikrovėj. **Jo mąstymas tuo būdu yra skverbimasis tikrovės širdin ir josios atskleidi-**

J. Kaminskas Kryžius prie beržo

mas kitiems. Tai mąstymas, sužadintas gyvenamosios tikrovės painybių ir nerimo. Jis kyla iš tikrovės ir grįžta jon nešinąs gelmėse rastomis šviesos sruogomis. Kai mintytojas prabyla gyvenamojo nerimo temomis, yra klausomas. Pvz. egzistencialistinė filosofija randa pasisekimą didele dalimi dėl to, kad mokėjo nutverti už dabarties pulso. Josios atstovai atėjo iš įvairių tautų, kurios pagrinde gyveno vienokiuose sūkuriuose. (Gaila tiktai, kad šis mąstymas daug kur įstrigo dirbtinėj tikrovės interpretacijoj).

Panašiu keliu yra pasinešęs ir lietuvių mąstymas. Ryškieji jo atstovai yra išaugę lietuviškoj dirvoj ir visas jų mąstymas yra ne kas kita, kaip **bandymas suvokti lietuviškąją tikrovę visuotinių pradų šviesoj ir ją orientuoti.** Šiuo keliu pasuko mūsų St. Šalkauskis, juo eina ir jo mokiniai. Tiesa, jie visi būtų galėję lygiai gerai mąstyti ir gal daugiau garsėti kitur, bet tada jie būtų turėję išsinerti iš savosios tikrovės ir kurti kitoje svetimoje. Ar tai žada pasisekimą, — abejotina. Geriausiu atveju galėtų įeiti svetimon istorijon su vienu ar kitu veikalu, arba su viena ar kita teorija. Ką betgi tai reiškia, kai jų yra dešimtys ir šimtai? Tuo tarpu mintytojas, kurio svarus mąstymas yra išaugęs iš savosios tikrovės ir kuris orientuoja ištisą tautą, yra kur kas didesnis nei anas, kuris panūdęs platumo ir likęs tik mažu vardu. Mintytoją iškelia sava tauta. Čia išauga visas jo svoris. Antai Santayana, ispanas, rašęs angliškai ir dėstęs Harvarde, yra gal plačiau žinomas, bet jo svorio bei reikšmės nepalyginsi su kitu ispanu Ortega y Gasset, kuris mintija ir rašo ispaniškai.

Garsumas dar nėra tikras didumo pažymys. Yra mintytojų, ir tai stambių, įvairiose tautose, kurie niekad nebus garsūs, tačiau svarbūs savoj tikrovėj. Ir mūsų St. Šalkauskio vardas šalia kitų tautų mintytojų bus vienas tarp daugelio, tačiau mūsų tautoj jis reikš didelę moralinę įtaką ir savitą tikrovinį mąstymą, kuris neužgeso su jo mirtimi. Jei kada nors lemta bus jam pasiekti didžiuosius vandenis, tai tik tada, kai ir lietuvių tauta bus juos pasiekusi kartu su kitomis tautomis. Kai mintytojas pasirodo tikrai vertingas savoj tautoj, bus vertinamas ir kitur. Išaugimas savoj tikrovėj nė kiek nemažina nei mąstymo gilumo, nei jo universalumo.

S. O. S.!

Šitai sakant ir matant, kad lietuviškąsis mąstymas yra pasauktas orientuoti savosios tautos kelius, nuolat kyla klausimas — kaip išsaugoti tą minties ryškųjį sujudimą? Iš pavergtos Lietuvos smegenų netenka laukti didelių mintytojų. Tremtyje turime visą eilę gabių minties žmonių, tačiau nevisi gali išeiti visuomenėn. Juose matyti betgi nemažai veržlumo. Jų kūrybinė mintis yra gyva — reiškiasi atskirais leidiniais, paskaitomis, rašiniais. Tik labai pasigendama skaitančios visuomenės dėmesio. Sakysime, pasirodo A. Maceinos leidinys. Nežiūrint autoriaus garso ir veikalo aktualumo, skaitytojai nėra pakankamai gausūs. O ką bekalbėti apie kitus! Redakcijos nerangiai imasi atžymėti pasirodymą, recenzijas ima rašyti po ilgų mėnesių, net po metų ir pusantrų. Norisi manyti, kad laikraščių redakcijos tik laukia, **o nesiima organizuoti platesnio supažindinimo.** Tuo tarpu, kai pasirodo grožinės kūrybos knyga, tučtuojau pasipila sieksninės recenzijos.

Tas pats su premijomis. Grožinei kūrybai skiria pats "Draugas", skiria Rašytojų Draugija, Venezuelos lietuviai, skiria Tėvai Pranciškonai. Visa tai pasigėrėtina! Pastebėkime betgi, kad tai vienpusiška. **Ir čia lietuvis pasirodo be pakankamo dėmesio minties lobiams.** Vienintelis tų lobių mecenatas iki šiol pasirodė prel. **Juras** ir vienintelė premija moksliniam veikalui tapo suorganizuota TT. **Pranciškonų.** A. Maceina, gavęs ją labai pelnytai už "Saulės giesmę", pasijus ne tik įvertintas, bet ir paskatintas duoti dar ne vieną kūrinį. Tenka tikėtis, kad "Saulės giesmė" nebus gulbės giesmė! Tiktai pati premija, tegu kad ir retesnė, galėtų būti riebesnė. Žinau, autorius dirbo atsidėjęs ištisus dvejus metus, kol sugiedojo tą mokslinę giesmę. Premija turėtų įgalinti autorių bent metus atsidėti naujam darbui. Poetinei giesmei atžymėti "Aidų" premija galėtų būti, mūsų sąlygomis, gal kuklesnė — jos sugiedojimas nėra tiek susijęs su prakaitu, o ir išleidimas pigesnis. Moralinis pripažinimas nuo to nenukentės. Šiuo metu yra gyvas reikalas stiprinti lietuviškąją mintį, kuri nenupelnytai yra perdaug nustelbta. Yra pavojus, kad ji gali visiškai nutrūkti netgi neperteikta jaunajai kartai.

Sutiktinėmis jėgomis

Su pirmąja mokslinio darbo premija rodosi pirmieji pozityvūs mostai mūsų minčiai gelbėti. Jie kuklūs, bet gali įsibėgėti ir išsiplėsti. Kai visuomenėje atsiranda "bruzdelninkų" — jau geras ženklas. Bet tai dar neviskas. **Reikia subruzdimo ir iš pačių mūsų mintytojų pusės.** Minties žmonės paprastai labai judrūs galvojime, bet baisiai nerangūs veikime. Iki šiol jie gyvena kas sau — vieni mokyklose, kiti įmonėse dirbdami. Kiek man žinoma, jie neparodė nė vienos rimtos iniciatyvos atstatyti ryšį ir iš paskirų žiburėlių sudaryti savąjį žėryną, Kadaise buvo kalbama apie Kultūros Institutą JAV — dabar tylu. Steigiasi jau kuris laikas Lituanistikos Institutus, bet be ein. sąskaitos banke vargiai ar ką beturi? Užsimojama organizuoti mūsų kultūrininkus prie Lietuvių Bendruomenės, bet tai būtų visuomeninio pobūdžio junginys! Mums gi šiuo metu reikia **mokslinio** pobūdžio junginių. Tokie gudai, neturėję savo nepriklausomybės, turi mokslines draugijas, leidžia savo kalba (ir ne savo) leidinius. Lenkai, ukrainiečiai turi jų ištisą eilę. Mūsų gi smegenys aukojamos įvairiuose baruose, o moksliniame — didžiausia spraga. Kaltos, žinoma, ir sąlygos, bet nerangumas užvis kalčiausias!

Žinau, ir šioje srityje būta sugestijų ir sumanymų, bet toliau ir nepajudama. Kol patys minties žmonės nerodys susirūpinimo bei iniciatyvos, nesidomės ir visuomenė. Reikia su ja atstatyti gyvesnis ryšys ir tai intensyvesniu suderintu veikimu. Be to, tai būtų ir tarpusavis paskatinimas mąstyti atsiremiant į lietuviškąją tikrovę. Sutelktinėm pastangom taip pat būtų stipriau reprezentuojamas lietuvių mąstymas ir apskritai mokslas, atsirastų gyvesnis bendradarbiavimas su kitų tautų institucijom. Jei mums dar peranksti išplaukti į didžiuosius vandenis, tai mūsų mokslinė veikla bei laimėjimai visdėlto turėtų būti skelbiami ir svetimom kalbom. Būti garsūs dar negalime, bet galime būti žinomi. Visam tam reikia pajudėjimo ypač iš tų žmonių, kurie gyvena didesniuose centruose ir kur yra daugiau smegenų.

Kur tik mes bepakreiptume savo žingsnius, visur mes užtinkame tvirtus liūdymus pilnos viduramžių kultūros. Ką gi mes žinotume šiandien apie klasinio pasaulio turtus, jei vienuoliškosios mokslo vietos viduramžiuose mums jų būtų neperteikusios? Kokia galinga tikėjimo jėga kalba augštos katedros ir galingi tūkstantmečių miestai? Jei žmonės tyli, kalba akmenys. Jie kalba apie viduramžių pilnumą. — *Savigny,* Romėnų teisės istorija viduramžy.

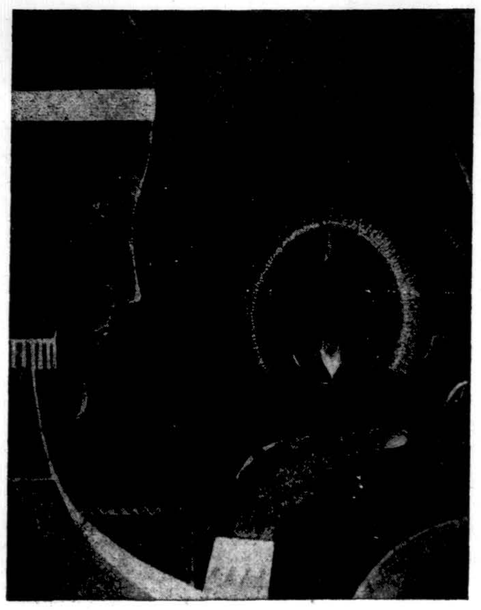

K. Šimonis Liepsna

Venancijus Ališas

SEKMINIŲ RYTĄ

Buvo džiaugsmo tada po giedru dangumi!
Aš žilvičių sukau paupy švilpynes,
Tu lanksteisi aplink tokia giedriai rami
Ir vainikui supinti skabiojai pienes.

Jaunos aušros spindėjo iš tavo akių.
Rodės, viską o viską apliesi jomis:
Ir pienes ir mane, ir tą rytą sykiu
Ir užklosi gelsvų garbanų vilnimis.

Kai nuraudusias kojas statei šen-tenai —
Ne mergytė, sakytum: ėrelis esi!
Manding, nešė tave pačios saulės sparnai
Ir lydėjo dangaus Kerubinai visi.

O pynė ta ilgėjo. Gegužio žiedai
Pasikvipo Tėvynės miela žemele.
Prie vandens dar melsvutę žibuoklę radai
Ir įpynei geltono vainiko gale.

O dienų tolimų akiną atspindžiai,
Jūs kaip drebantis tiltas tarp dviejų krantų:
Sugrąžinate mus, užliūliavę saldžiai,
Į gaivinančią vėsumą alkų šventų.

Tu šypsojaisi man; aš šypsojausi tau.
Šypsena — praviri mūsų laimės langai.
Vis tolydžio tave, skaistus veide, matau,
Nors jau ilgesio mariomis tu aptekai.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Dr. P. Mažeika** paruošė išsamią studiją apie Lietuvos jūrų žvejybą. Studija išleista Lietuvos Ūkio Atstatymo Studijų Komisijos Darbų 10-me sąsiuvinyje. Autorius pažymi, kad priešķariniu laikotarpiu Lietuvoje kiekvienas gyventojas per metus sunaudodavo apytikriai po pustrečio svaro (kilogramą) žuvies; iš viso Lietuvoje 1938 m. sunaudota 2,663,476 kg. žuvies. Be to — Lietuvos gyventojai dar sunaudodavo maždaug po 5,5 kg. silkių per metus kiekvienas, taigi iš viso sunadodavo šviežių ir konservuotų žuvų po 6,5 kg. per metus (apie 16 svarų). Autorius apskaičiuoja: "kad padengtume vidaus rinkos pareikalavimą ir patenkintume numatomo eksporto galimybes, mūsų metinė žuvies gamyba turėtų būti 83,000 tonų, iš kurių 33,000 tonų silkių ir 60,000 šviežios ir konservuotos žuvies". To liau autorius svarsto žvejybos galimybes vidaus vandenyse, jūrų pakrantėse, tolimesnėse jūrose (Šiaurės jūra, Norvegijos pakrantės, Islandijos vandenys, Meškos salos ir kiti vandenys). Autorius apskaičiuoja laivų įgijimo ir išlaikymo klausimus, žvejų paruošimą mokyklose, uostų paruošimą, žuvų apdirbimą, jų paskirstymą (prekyba, transportas). Reikia džiaugtis, kad atsiranda įvairių šakų specialistų, kurie taip atsidėję svarsto įvairius Lietuvos atkūrimo klausimus.

● **Karaliaus Mindaugo Institutas** Australijoje toliau tęsia savo kultūrinę veiklą. Instituto suorganizuotose paskaitose kalbėjo P. V. Raulinaitis, J. Kalpokas, Al. Zemribas - Zubras, Vl. Jakutis, Ad. Vaičaitis, kun. Pr. Veseris, Br. Zumeris, S. Balčiūnas. Paskaitose buvo nagrinėjamos temos: Lietuvos konstitucija, žmogaus teisės ir laisvės, lietuviai rašytojai, lietuvių liaudies menas, religinis indiferentizmas ir kultūros krizė, didieji pasaulio istorijos įvykiai, tremtinys Lietuvos išlaisvinimo darbe. Instituto vadovybė sudarė statutą, pagal kurį svarbiausiu Instituto uždaviniu — tirti lietuvių mokslą, literatūrą, kultūrą, dirbti augštojo švietimo darbą. Instituto vadovybė: direktorius — P. Raulinaitis, sekretorius — A. Vaičaitis; sekcijų vadovai: kalbos ir literatūros — A. Zemribas, kultūros ir meno — A. Vaičaitis, teisės ir socialinių mokslų — P. Raulinaitis. Neseniai įvykusiame Instituto metiniame susirinkime istorijos sekcijos vedėju išrinktas Br. Zumeris.

● **Antanas Krausas** Australijoje vadovauja Liet. Kultūros Fondo Švietimo komisijai. Šiuo metu daug laiko skiria ruošdamas vargo mokyklos programas, darbo ir tvarkos taisykles. Be to, ruošia dar vieną leidinį, kuriame bus straipsniai apie Vincą Krėvę - Mickevičių, M. Biržišką, dr. Vydūną, Gucevičių ir kitus. Aktyviai bendradarbiauja "Mūsų Pastogėje", "Mūsų Vytyje", "Skautų Aide" ir kitur. Kaip didelis a. a. Vydūno gerbėjas, jis daugelio lietuvių kolonijų kviečiamas su paskaitomis apie mirusį rašytoją. Neretai vyksta netgi lėktuvu.

● **Stasys Vainoras** iš norvegų kalbos verčia Hamsuno "Augustą". Šis veikalas priklauso Hamsuno sukurtai trilogijai, kurios pirmoji dalis "Klajūnų" vardu jau buvo išleista Lietuvoje, versta J. K. Kazėno. Dabar numatoma perspausdinti tai, kas Lietuvoje buvo išleista, ir išvertus išleisti likusias dalis.

● **Bernardą Brazdžionį** ypatingai pagerbė "Boston Post Magazine", pašvęsdamas jam visą puslapį ir įsidėdamas mūsų didžio poeto paveikslą su "Meškiuku Rudnosiuku" rankoje. Pažymima, kad jisai yra plačiai mylimas vaikų literatūros kūrėjas, kad jis rašė slaptus raštus prieš okupantus vokiečius ir dabar rašo Lietuvos žmonėms per Voice of America programas. Jo vardas, kaip poeto, yra žinomas skersai ir išilgai Lietuvą. Suminima, kad jis yra Bostono rašytojų klubo pirmininkas ir Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, kad jis baigęs raidžių rinkėjo kursą Don Bosco Amatų Mokykloje, kad jo vyresnysis sūnus Algis yra dabar studentas Northeastern Universitete, o antras sūnus Dalius —augštesnėje mokykloje, o duktė Saulė, 9 metų amžiaus, lanko pradžios mokyklą.

● **Dr. Petro Mačiulio** iš italų kalbos išverstas G. Papini veikalas "Popiežiaus Celestino VI laiškai žmonėms" — jau knygų rinkoje. Dėmesį pagauna patrauklus dail. Romo Viesulo viršelis bei fotostatinė kopija paties rašytojo Papinio laiško. Kaip žinome, popiežiaus Celestino VI iš viso nėra buvę. Paskutinis to vardo popiežius buvo Celestinas V, šventasis, pakėlęs persekiojimus ir buvęs kalintas. Tie laiškai tai tik ypatinga forma, kurią pasaulinio garso rašytojas pasirinko skelbti savo aktualioms mintims, parašytoms tik jam savitu stiliumi.

● **Prof. dr. St. Jankauskas** pakviestas mėsos inspektoriaus pareigoms Toledo mieste. Tai paskelbdamas dienraštis "Toledo Blade" pažymi, kad jau Lietuvoje dr. Jankauskas kūrė įstatymus, liečiančius mėsos inspektavimą; jis gilino veterinarijos studijas Muencheno Universitete. Nuo 1933 m. iki 1944 m. jis Žemės Ūkio Ministerijoj Lietuvoje buvo veterinarijos departamento direktorius ir vėliau Veterinarijos Akademijos rektorius. Iš tremties į JAV atvyko 1949 metais ir jau trejetas metų kaip dirbo veterinariniu paukščių inspektoriumi JAV Žemdirbystės Departamente.

● **Mūsų Vytis** — skautų vadų, vadovių ir akademinių skautų-čių laikraštis, gražiai leidžiamas spaustuvėje. Neseniai išėjusiame 3(53) numeryje bendra darbiauja K. Palčiauskas, Br. Kviklys, A. Valatkaitis, A. Krausas, St. Paulauskas, V. Mantautas, V. Mikalavičius, dr. M. Budrienė, A. Karnavičienė ir kiti. Redaktorius Br. Kviklys, techniškas redaktorius A. Karnavičius.

● **Dail. A. Tamošaitienė** suprojektavo naujus sieninius kilimus: Romuva, Birutė ir Žemaičių žemė. Ji yra parašiusi rankų darbų klausimais keturias knygas: Mezgimas, Namie austi drabužiai, Mergaičių darbeliai, Mūsų rankdarbiai ir yra išleidusi savo kilimų ir mezginių leidinėlį anglų kalba. Dabar pradeda ruošti savo kūrinių pilną leidinį.

● **Dail. A. Petrikonis,** nors ir rengiasi iš Anglijos išvykti į Kanadą, atliekamu nuo darbo laiku smarkiai piešia. Savo kūryba jis labiau yra linkęs į peisažą ir simbolinę kompoziciją, nors mėgina ir portretus. Mūsų dailininkams pasireikšti Anglijoje galimybės labai ribotos.

● **P. Gaučys** atspėjamu nuo darbo laiku šiais metais pasiryžęs išversti veikalą "Laukinė moteris".

LIGOS APDRAUDOS

NAUJAS PLANAS Apsaugo jus arba jūsų šeimą ligos atveju.

ŽEMOS KAINOS JAV ar Kanadoje Amžius nuo 3 mėn. ligi 75 met...

Pasirinkite sau daktarą ir ligoninę

Ligoninėj kambarys ir išlaikymas, operacijos, operacinis kambarys, apmarinimas, vaistai, laboratorijos išlaidos, deguonis, geležiniai plaučiai, greit. pagalbos automobilio išlaidos, spec. gail. sesuo, rentgenas ir t. t. Taip pat jeina ir gimdymas.

Viskas mokama pagal polisą
Apdraudos suma išmokama apsidraudusiam

Susirgus ar nelaimei ištikus garantuotas čekis. VIRŠ 45 METŲ patarnaujame mūsų polisų savininkams
Taip pat draudžiame gyvybę ir pajamas

Mūsų lietuvis atstovas p. KIRVAITIS suteiks Jums visas informacijas nemokamai. Šaukit jį telef. HEmlock 4-4033 ar užpildykit žemiau esantį kuponą ir pasiųskite paštu nemokamai informacijai gauti.

INTERSTATE RESERVE LIFE INS. CO., Dept. 34,
(Tel. AMbassador 2-2321)
7460 Sheridan Road, Chicago 26, Illinois

Prisiųskite man nemokamai informaciją apie ligos apdraudą.
☐ Individualiai ☐ Šeimai
Esu namuose nuo ..... ligi ..... val.
Pavardė .....
Adresas .....
Miestas ir Valstybė

LIETUVIŠKŲ RAIŽINIŲ KŪRĖJAS

Viktoro Veselkos dirbtuvėlėje Detroite

A. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich.

Vienos rankos pirštų galbūt užtektų suskaičiuoti žymesniuosius mūsų medžio raižytojus. O toji meno šaka yra ypač artima ir suprantama mums, lietuviams.

Pasitaikė proga aplankyti vieną tos srities darbuotoją, kuris visą savo atliekamą laiką ir teskiria lietuviškojo raižymo meno populiarizacijai. Tai Viktoras Veselka, pernelyg gerai pažįstamas Hanau, Vokietijoje, pabėgėlių stovyklos gyventojajams, lygiai kaip ir šiandien, jo kaimynams detroitiečiams ir tolimesniems.

Kryžių meistro sūnus

Radau jį betrūsantį savo dirbtuvėlėje, kurią nuosavo namo rūsyje pats ir įsitaisęs. Sunku iš nemėgstančio reklamos tauticčio ką nors daugiau ištraukti, bet pavyko sužinoti, kad patį pirmąjį medžio raižymo patyrimą gavęs iš savo tėvo, kuris buvo ūkininku ir gyveno prie pat Ukmergės. Gabias rankas turėjęs senasai — visa plati apylinkė naudojosi jo, kaip gero staliaus ir dailidės talka. Aišku, kaimo meistras neapsiėjo ir be kryžių tašymo, koplytėlių gaminimo. O Viktorą, tada Ukmergės gimnazistą, tėvas nelaikydavo be darbo. Laisvalaikis ar atostogos, ir tėvas šaukia sūnų talkon. Patiko jam tas darbas, pradėjo daugiau dėmesio skirti medžiui. Greit po to atėjo ir pirmasis pripažinimas — kartą tėvas pratarė: "Kad gi tau, vaike, ir gražiau viskas išeina, kaip man seniui!" Panašios nuomonės jau buvo ir kaimynai.

Su augštuoju išsilavinimu

Bet tolimesnis mokslas, gimnazijos baigimas, karo mokykla, universitetas, tarnyba ir kt. pareigos, atitraukė Viktorą nuo jau pamėgto medžio raižymo. Gi tolimesnieji laiko įvykiai ir raudonojo tvano siaubas nubloškė jį Silezijon. DP raidėmis paženklintos dienos Hanau stovyklo leido jam vėl atsidėti kūrybai. Iš nieko, aišku. Pradėjo kišeniniu peiliuku, vėliau įsitaisė vieną kitą kaltą, skaptuką, elektrinį pjūklą ir kt. bent būtiniausius įrankius. Ant sienų ėmė rastis koplytėlių, kryžių, lėkščių, žemėje rikiavosi vyčiai, geležiniai vilkai, artojai, sėjėjai, skerdžiai ir pan. lietuviškojo gyvenimo apraiškos. Vienas per kitą sužinoję kaimynai apie "medinius stebuklus" iškart ištuštino visą "krautuvę". Prasidėjo gausūs ir nesibaigią užsakymai. Vienas siunčia dovanėlę Amerikon savo giminei ar globėjui, kitas žmonai ar motinai nori staigmeną padaryti. Čia vėl atbėga skautų, ateitininkų, ar kurio komiteto atstovai ir prašo padaryti tą ar tą. Bet pats svarbiausias dalykas būdavo tinkama lietuvių reprezentacija.

Žymūs svečiai niekada neišvykdavo iš stovyklos lietuvių ne apdovanoti. Na, o tokiam tikslui, aišku, Veselka dažnai turėdavo ir kiauras naktis darbuotis, kad tik ką tinkamo ir vertingo sukurti.

Vienam amerikiečiui pulkinin kui teko net iš dramblio kaulo kalti užsakytąją kompoziciją.

V. Veselkos medžio raižiniai

Koplytėlės, artojai, Vargo Mokyklos

Amerika, New Yorkas. Galutinai apsistota Detroite. Sužinoję tautiečiai ir vėl atakuoja užsakymais. Štai, tik per vieną savaitę gauti užsakymai: Chicaga — penkias vargo mokyklas, penkis artojus, penkis sėjėjus, penkias Aušros Vartų koplytėles ir t.t. Bostonas šaukia— bet kokiomis aplinkybėmis atsiųsk "Vargo Mokyklą" motinos dienai. O kur dar kiti, veik kasdieniai laiškai iš kitų krašto vietų: New Yorko, Toronto, Montrealio ir k. Užsakytojai vargu ar pagalvoja kiek daug laiko ir kruopštaus darbo reikalauja, kad ir paprasto valgomo šaukšto išdrožinėjimas, išdailinimas, o juk reikia neužmiršti ir tarnybos, ir kitų bendrųjų šeimos ir namų reikalų. Po to, nusileisti į rūsį darbui telieka vos pora valandų, bet ir tai ne kasdien.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Dailininkų paveikslai Šv. Kazimiero seserų rūmuose.** Jau prieš 25—30 metų šv. Kazimiero seserų mokyklos rūmai Chisagoje įsigijo dail. A. Žmuidzinavičiaus paveikslą "Rytmečio Giesmė". Neseniai Šv. Kazimiero sesers gavo prof. I. Šlapelio pagal El Greco padarytą Dievo Motinos paveikslą. Dabar naujieji mokyklos rūmai vėl pasipuošė keturių mūsų dailininkų kūriniais. Tenai iškabinta prof. A. Galdiko "Žemaičių krašto vaizdas", grafiko V. K. Jonyno "Senojo Kauno kampelis", tapytojo J. Pautieniaus "Žydinti Lietuva" ir tapytojo K. Žoromskio "Vilniaus bokštai saulėleidy". Numatoma, kad didieji mokyklos rūmai, kur auklėsis tūkstančiai mergaičių, įsigys ir kitų mūsų grafikų ir tapytojų kūrinius.

● **Bronius Budriūnas** iš Detroito persikėlęs į Los Angeles vargonininkaus Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje; turi planų daugiau atsiduoti kūrybai ir daugiau dirbti su lietuviais. Šiuo metu komponuoja keletą solo dainelių, kaip: Ach, išdykęs rudenėli, Po obelų žiedais.

Šautuvai su lietuviškais pagražinimais

Atkreipiau dėmesį į kertėje sustatytus šautuvus. Pasirodo, tuoj už Detroito miesto ribų esančios Grosse Pointe vietovės (daugiau pasiturinčiųjų amerikiečių gyv. vietos) medžiotojų klubas prisiuntė savo narių šautuvus. Užsakymas — išdrožinėti, pagražinti tų šautuvų buožes. Taigi, būrys amerikiečių medžiotojų džiaugiasi lietuviškuoju menu. Kiti jų kvietė atlikti panašius namų, vidaus dekoravimo darbus, bet laikas neleidžia atsidėti tokiems pasiūlymams.

Medis ir įrankiai

Kokios rūšies naudojamas medis, kuris geriausiai tinka drožinėjimams? — Klevas, riešutas, mahogany. Stebiu tuos bejausmius, negyvus medžio gabalus ir žaviuosi, kai kurėjo rankose jie įgauna formą, bendrąją išvaizdą. Pjūklas, peiliai, kalteliai maži rankiniai pjūkleliai, grąžteliai, obliai, na ir svarbiausia — menininko rankos, čia pat, akivaizdoje, atneša tėviškės dalelę. Lyg filmo juostoje žvelgiu ant apskritos dėžutės viršaus šokėjų porą suktinyje, matau mažutes kraičio skrynias (viena apkalta sidabru, kita — inkrustuota gražiomis stilizuotomis tulpėmis), tarsi girdžiu stūgaujantį geležinį vilką, susirėmusius ragais du užsispyrėlius oželius, nedidutes žemaitiškas klumpes, čia vėl viesulu ir narsa lekia mūsasis Vytis, su pritaikyta ant stiebelio taut. vėliavėle, čia vėl pasaka apie karalaitę varle užburtą, čia pjovėjai riša pėdus ir vainiką.

O kas pajėgs išpasakoti gražybes smulkiausių mūsų kryžių detalių, koplytėlių grakštumą, mistiškumą? Ir, rods, negali būti tikras, kad tas, tokio nuotaikingo veido, storais puskailiais vilkįs ir klumpėsna įšokęs bei prie lūpų dūdelę prisidėjęs skerdžius, ims ir neužtriūbuos, garsiai, skardžiai, bešaukdamas viso kaimo piemenis?

Šeimininką ir toliau palikau palinkusį prie varstoto, savajame, lietuviškame pasaulyje įsigilinusį, bekūriantį. Skubėdamas namo galvojau, kad jei mūsų dauguma tuščiomis rankomis palikome tėvynę, Viktoras Veselka tikrai atsivežė dalelę Lietuvos.

● **Prof. Vacl. Biržiška,** ryšium su "Drauge"išspausdintu dr. P. Mačiulio straipsniu apie Papini, atsiuntė patikslinimų: knygą "Apie Kristaus sekimą", kuri Vilniuje buvo išspausdinta 1906 metais, į lietuvių kalbą išvertė Jurgis Baltrušaitis, bet ne mūsų plačiai žinomas to pat vardo poetas; "Kristaus Sekimo" vertėjas buvo kun. Jurgis Baltrušaitis, gimęs 1882 m. Bliūviškiuose, Griškabūdžio valsč. ir miręs 1915 m. Gudijoje. "Kristaus sekimą" jis išvertė ne iš italų, o iš lotynų kalbos. Tais pačiais metais jis iš italų kalbos išvertė "Šv. Antano iš Padvos gyvenimą ir stebuklus', Jono Bosco "Gyvenimą šv. Juozapo", "Šv. Jono Krikštytojo gyvenimą", "Šv. Petro gyvenimą", Silvio Pellico "Apie žmonių pareigas', iš prancūzų kalbos L. J. Seguro "Eikite prie manęs visi"; taip pat 8 knygutės buvo jo originaliai parašytos, sukompiliuotos ir verstos 1907 metais, dvi 1908 m., keturios 1909 ir dar bent penketas 1911 — 1915 metais.

● **Gabija** išleido Nobelio laureato Francois Mauriac romaną **"Gyvačių lizdas".** Iš prancūzų kalbos išvertė Jurgis Griška. Knyga turi 282 puslapiu. Mauriac'as, 1926 metais laimėjęs Prix du Roman, 1933 metais išrinktas į Prancūzų Akademiją ir praeitais metais gavęs Nobelio premiją, šiuo metu yra didelio susidomėjimo susilaukęs autorius, verčiamas į daugelį pasaulio kalbų. Gilus psichologas ir šiame veikale jis pertiekia aistrų kovą su visai artimai žmogaus esančia tauraus idealo šviesa.

● **Latvių dainų šventė** įvyksta gegužės 31 d. 2 val. Chicagos Arenoje, 630 N. McClug St. Dalyvaus 25 chorai su 800 choristų; visi pasipuošę latvių tautiniais rūbais. Chorai bus iš įvairių JAV ir Kanados vietų. Tos pat dienos vakare 8 v. 30 min., tose pačiose patalpose, bus tautinių šokių festivalis, kuriame dalyvaus apie 100 tautiniais drabužiais pasipuošusių šokėjų. Ta pačia proga gogužės 30 d. Chicagoje atidaroma latvių dailininkų paroda Abbot Hall patalpose, 710 N. Lake Shore dr. Paroda tęsis iki birželio 7 d., bus atidara kasdien tarp 10 v. ryto ir 10 v. vakaro.

● **Byla dėl apdaužytos skulptūros.** Transporto bendrovės už pergabenimą dailininkų darbų, o ypačiai skulptūrų labai brangiai ima. Vien už trijų dailininkų darbų pergabenimą į buvusią meno parodą Marijos Augštesnioje Mokykloje teko sumokėti apie 300 dolerių. Visi darbai buvo apdrausti net kelis tūkstančius dolerių. Dabar paaiškėjo, kad skulptoriaus V. Košubos darbo statulos pjedestalas buvo kelionėje visiškai sudaužytas. Todėl firmai, gabenusiai darbus ir sudaužusiai skuptūrą jau iškelta kelių šimtų dolerių jieškinys.

● **V. Civinskas,** Terros leidyklos savininkas, parinko apie 20 oriento (japonų, kinų, indų) liaudies pasakų, kurios išeis pavadinimu "Verkiantieji gluosniai". Iliustracijas keliomis spalvomis, paruošė dail. A. Kurauskas. Norima išleisti dar prieš šių mokslo metų pabaigą. Knyga turės apie 160 puslapių.

● **Jeronimo Cicėno** veikalas "Vilnius tarp audrų" jau surinktas ir neužilgo bus spausdinamas. Turės 500 puslapių, su 60 iliustracijų ir dviemis žemėlapiais. Spausdinamas ofsetu.

● **Al. Zemribas - Zubras,** dabar gyvenąs Australijoje, ruošia studiją "Lietuvių tautos problema"; veikalas bus apie 200 puslapių, svarstys lietuvių tautos problemas filosofijos ir psichologijos šviesoje, paliesdamas meno, politikos ir kitus klausimus.

● **Ad. Vaičaitis** atsideda meno kūrybos darbui ir planuoja Australijoje, kur dabar gyvena, suruošti savo parodą.

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. **Muray Hill 8-8677**
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Telef. **Murray Hill 8-8677**
Susitarius — pirm., antr., treč. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.

DR. JUZĖ AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Medicine and Surgery Building
Pirmad., trečiad. 10—4; antrad., penktad. 10—1 p.p. ir nuo 6—9 v.v.; šeštad. 10—12 v. p.
Ofiso tel. PR. 6-7800
Namų tel. TR. 4-1765

Tel. ofiso HE 4-6699; rez. PR 6-7333
DR ANTANAS ALEKNA
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 12 iki 4 val. p. p.
Išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel. ofiso VIrginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid 3241 W 66th PLACE

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartes

Kabineto ir buto telef. YA 7-3526
DR. G. J. BYLAITIS
NERVŲ, VAIKŲ, VIDAUS LIGOS
4038 So. Archer
Val.: pirmad., trečiad., penktad. 6:30—8:30 val. vak.
Šeštad. 2:00 v. p.p. — 4:00 v. p.p.

Tel. ofiso WA 8-3060, rez. CO 4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.)
Nuo 1 iki 4 v. p. p.; 7—9 v. vak
Ligonius priima tik pagal susitarimą
Resid. 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 v. p. p.
išskyrus sekmadienius

Tel. ofiso YA. 7-1166, rez. DA. 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

TELEFONAI
Ofiso Fillmore 3-2007 Buto COlumbus 1-6190
DR. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
154 North Broadway
MELROSE PARK, ILL.
Val. 6:30-9 val. vak., išskyrus sekm

Ofiso GRovehill 6-4020
Rezidencijos HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak.
Šeštadieniais 10—2 v. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiad pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakaro.
Šeštadieniais 12—2 v. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v.
Trečiadienį tik susitarus

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

DR. ANTANAS LIPSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4206 West 26th Street
Val. antrad., ketvirtad. ir šeštad. 7-9 v. v. Kitu laiku pagal susitarimą.
Tel. Ofis. LA 1-4316; Rez. GU 4-2988

Tel. ofiso GR 6-5399, PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Šeštad. 2—4 p. p.
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

Telefonas — PUllman 5-8277
DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 S. Parnell
Val. kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v.
išskyrus trečiadienius

Ofiso tel. PU 5-5575, rez. VI 7-2489
DR. F. MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10756 S. Michigan Ave.
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt nuo 4:30 po pietų iki 8 vak. Šeštad nuo 12 iki 3 val. po pietų.
Trečiadieniais tik susitarus

Dr. Edward B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Šeštad. nuo 2 iki 4 v. Trečiad. pagal susitarimą
Susitarimui skamb. GRo. 6-1321
Jei neatsiliepia — VIrginnes 6-89..

Ofiso ir buto telef. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 S. Western Ave.
Val.: 6:30-8:30 val. vak.
Treč. ir šešt. 2-4 p. p.
Šešt. vak. ir sekm. uždaryta

Ofiso: WE 6-2422 Res.: CH 3-4189
DR. S. PAULAUSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6656 South Halsted Street
Priima ligonius kasdien nu 1:00 v. p. p. iki 4:00 v. p. p. ir nuo 7:00 v. v.-9:00 v.v.
Šeštad. nuo 1:00 v. p. p.-4:00 v. p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą

Ofiso telefonas Bishop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v.v.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
kelčia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago, Ill.
Šaukite — YA. 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad 10 ryto iki 4; trečiad. ir sekmad tik susitarus

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: **4255 W. 63rd St.**
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 6—8 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel. ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 So. Ashland Ave. (kamb 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 6:30—8:30 val. v.
Šeštadienį 2—4 val. p.p.
Rez. 4420 So. Talman Ave.

Tel. ofiso YA 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL.: 10 iki 12 v. ryto nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

Telef. ofiso SEeley 3-6123
DR. L. SEIBUTIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ROOSEVELT MEDICAL CENTER
1212 So. Ashland Ave.
Val.: kasdien nuo 12:00—8:30 p. p.
Resid. 6419 So. Maplewood
Telef. HEmlock 4-5445

Ofiso tel. TR 4-6000, Rez. RO 2-5861
DR. J. STARKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
653 West 79th Street
Rezid. 1908 South Troy Street
Val. pirm., antrad., ketv., penkt. 1—4 ir 7—8:30
trečiad. ir šešt. 9—12

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeš tad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefona šaukite MIdway 3-0001

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
DR. E. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Valandos: kasdien 2—8 p. p.
Šeštadieniais 10—12 ir 2—4 p. p.
Tel. Ofiso TO 3-0959 Rez.: RO 2-2387
Jei neatsiliepia šaukit CEntral 6-2294

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8181
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p. p. ir 6—8 vak
Šeštad. 2—4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

Telefonas DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. **Moterų Ligos**
3267 S. Halsted St.
Val.: 1-4 ir 6-8 vak.
Šeštadieniais 1-4 v. p. p.

Ofisas ir rezidencija — YArds 7-3526
ir YArds 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir chirurgas
4038 So. Archer Ave.
Kasdien nuo 6:30 iki 8:30
Šeštadieniais nuo 4 iki 6

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. DR 3-6756
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Kampas Halsted ir 31-os gatvių
802 W. 31st Str.
Priėmimo valandos 2—4 p. p. ir 6—8 v. v., šeštad. 2—4 po pietų

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL. antr., ketv. 10-12, 2-6,7-9 p.p. penkt. 3—6, 7—9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3—8 p. p. penkt. 10—12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
Priėmimo valandos pagal susitarimą
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.
Telefonas GRovehill 6-3642

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p. p.

DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 3 val. po pietų
CAnal 6-0523 **Platt Bldg**

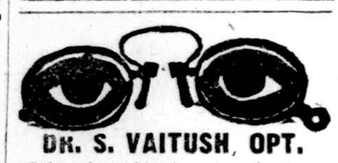

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra pričžastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30 - 7 v.v., šeštad. 10.30 - 6 v.v. sekm. ir treč. uždara

SKELBKITĖS "DRAUGE".

LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 So. Halsted St.
—o—
Telef. VICTORY 2-6172

National Guard Vakaras
Karių su visuomene susiartinimo šventė
Sekmadienį, gegužės 24 d., 6:30 v. v.

Studentų Klubo Lituanica Vakaras
Šeštadienį, gegužės 23 d., 7:30 v. v.
Visus kviečiame dalyvauti — RENGĖJAI
Visiem parengimam groja B. Pakšto orkestras.

Kodėl aš daugiau nebepasirodau

Z JUOZAS ŠVAISTAS, Chicago, Ill.

Dažnai mane užkalbina ir klausia panašiai. Nusprendžiau vieną sykį visu atvirumu ir viešai pasisakyti. Noriu pasiaiškinti ir tiems, kurie klausia, ir kitiems, kad nebeklausinėtų. Atsitiko taip: ėmė iir nušvilpė mane. Nušvilpė ne amerikoniškai, bet tikrai, lietuviškai.

Kiekvienas faktas ar nuotykis turi dvi puses: formalią ir idėjinę. Formaliai žiūrint, tai buvo komedija arba farsas, idėjiškai — tragiškiausias mano gyvenime momentas. Toks skandalas, toks moralinis sugniuždinimas, kad jau nebetekau nei noro, nei drąsos vėl kada nors išeiti į sceną ir nušvitusio mėnulio veidu atsistoti prieš publiką.

Kiekvienoj akcijoj irgi dvilypumas — du pagrindiniai elementai: pats veikėjas ir aplinkybės su aplinkuma. Tuo požiūriu, užtikrinu, viskas buvo pagrįsta kilniais norais, tikslais ir išėjo iš geriausių intencijų.

Veikėjas, žinoma, aš, o aplinkybės tokios. Iš anksto buvo išgarsintas ir turėjo įvykti MUZIKOS ir LITERATŪROS VAKARAS. Tikslas — ko daugiau surinkti dolerių ir pakelti savosios knygos kultūrą. Mūsų žmonės jautrūs — gausiai rinkosi. Daugelis skubėjo net dvi valandos anksčiau, kad okupuotų geresnes sėdynes. Aš irgi priklausau prie publikos.

Sėdynės nenumeruotos. Kiekvienas už tą patį pinigą kur tik norėdamas gali pasirinkti sau vietą, jei žinoma neužsėsta dar. Šitokia laisvė, kaip kiekviena ir visur, gera ir bloga. Niekada nesi apdraustas, kad pasiliks tau bent viena kėdė. Tad mes, anksčiau atskubėję, saugome savo vietas ir kantriai laukiame pradžios. Žiūrime į laikrodį. Ir tam rodyklės tarytum sustojo. Bet visdėlto primena, kad netvarka. Mūsų kantrumui atsipalaiduoja varžtai. Nerimas siaubia — nuo galvos lig kojų. Jau pusvalandis pavėluota, jau visa valanda, o pradžios kaip nėra, taip nėra.

Tuo metu apačioje, iš virtuvės, veržiasi toks aromatas, kad visas pavasario žydėjimas vien tik menkniekis. Aštriai padirgina nosį specifiniai troškintų kopūstų garai. Dešrų ir kugelio sodrūs kvapai skalsiai varvina seilę. Virtuvė ir bufetas visu smarkumu pradeda veikti tam tikrus kūno pajautimus. Sunku nusėdėti, kad ir tikrųjų meno perlų belaukiant. O uždanga prie šais, kaip koks piktas pasityčiojimas, nei plazda, nei sukruta. Salėj kyla bruzdesys. Kojos ir tos pradeda veikti. Dėkinga proga atpalaiduoti jas nuo sustingimo.

Tik štai, kur buvęs ar nebuvęs, nusitaiko į mane vakarui surengti komiteto pirmininkas. Tvliai, pirštų galais, beveik nusikaltėliškai, prieina prie manęs. Visi žino, kas jį pažįsta ar nepažįsta, kad tai labai jautrus, geras, veiklus ir rūpestingas žmogus. Nežymiai nusikviečia jis mane į užkulisį. Ten visai nuoširdžiai, netgi maldingai pra siveržia:

— Kolega brangusis, gelbėk situaciją! Jau metas pradėti, o mes neturime pirmojo numerio...

— Labai metas! Girdi, kaip publika prarado bet kokią kantrybę?

— Girdžiu... Bet vagi. Vokalistai ir muzikantai, kaip apmokami, visi punkt susirinko. Rašytojai pasižadėjo be honoraro, pasiaukoti. Štai vienas čia pat atsisakė. Teisinasi, kad nespėjęs pasirengti. Visą savaitę priverstinius overtaimus dirbęs. Antrasis — irgi mat apuokas — manęs, kad jo vardas tik reklamai panaudotas laikraščiuose. O tas trečiasis — palaimintas nuolaidumas — kol nuo 35-osios gatvės ligi Auditorijos priėjo, visai nusivaišino. Toks dabar agresyvus, užsidegęs, jog nieku būdu negalima išleisti į sceną. Jį tebetvarko prie bufeto. Pasiliko tik smulkieji su savo skysta poezija.

Dėl to trečiojo iš tiesų pateisinamos aplinkybės. Nuo 35-osios gatvės ligi Auditorijos — vos trys su puse blokai, o saliūnų — gal per dvidešimtį. Halsted Street Bridgeporte jau visai prisisavino Laisvės Alėjos vardą. Vis savi pas savuosius. Sekmadienis vienintelė poilsio diena daugeliui piliečių. Įpratus per savaitę gyvai judriai gyventi fabriko triukšme, nuobodu pasidaro tyliuose savo buto kambariuose. Tikimasi išsiblaškyti saliūne, Bet ir čia ne visada pasiseka. Savaitinis čekis jau paleistas į registro žiotis. Pinigų yra, o gero šnekaus bičiulio trūksta. Štai ir pasitaiko rašytojas, užėjęs pakeliui prieš pasirodymą suvilgyti sau gomurį. Rašytojas visada turi būti įdomus, visuomeniškas ir gerai nusiteikęs žmogus. Gal jam tasai pilietis visai neaiškus, bet jį daugelis pažįsta. Kitaip nė būti negali. Iš karto griežtai sukomanduoja: "Sit down! Kaip draugas laikini — straight ar highball?" Eina šatas po šato. Užsimezga idomus pokalbis. Rašytojas užsisėdi, nes jis nuolat alkanas gyvų ypatingesnių temų. Kartais net gatvėj pasitinka meilingi piliečiai ir neatlaidžiai įsikviečia į saliūną: "Tik po vieną..."

Aš vaizduojuos ir visai pateisinu tą kolegą. Bet ir pats stengiuosi išsisukti, nelemtai užkluptas. Sakau pirmininkui:

— Na, mielasis! Ir pats žiūri į rašytoją, kaip visi. Argi aš koks nors neišsemiamas aruodas arba gerai užtaisytas akumuliatorius, visad parengtas startuoti?

— Žinau, suprantu, kad reikia nuotaikos, įkvėpimo... Bet pats, kaip mūsų literatūros veteranas, visada sugebėsi ką nors ant greitųjų pasakyti...

Tuo pat metu pakyla uždanga ir girdžiu pranešėją. "Tuojau pasirodys garbingas ir daug nusipelnęs mūsų rašytojas". Publika ploja. Triukšmingai plaukši delnai, ar perdaug nusisėdėjus ar tikrai išsiilgus meno. Aš audringai protestuoju:

— Ką jūs čia darot!? Ar pablūdot, ar piktai pasijuokti norit?

— Vistiek, kolega, nebepatogu... Turi dabar išeiti.

Pranešėjas irgi ploja ir atsisukęs rodo publikai į tą užkulisio vietą, kur aš esu.

Priverstas išeiti. Nerangiai slenku, kaip viešai apsikaltindamas. Man pasirodžius plojimai skystėja. Vienur kitur sutaukši dar, bet nebe taip vieningai. Jaučiu, kad nusivylimas publikoj, kad neimponuoja jai nei mano pavaizdas, nei laikysena. Kažkokio kitokio matyt laukė ir tikėjosi. O gal ta rezignacija nelemtoji, kaip koks susimurzinimas, labai jau grasų padarė mano veidą? Jokio kontakto, nei jokios bendrumos su publika.

Bematant pasijuntu, lyg skęstantis, nugarmėjęs į pat dugną. Trumpučiukė valandėlė, o pergyvenu labai daug. Vaizdų vaizdai sutvilksi pasąmonėje. Gaila pasidaro, kad nebesu tasai natūralusis pramuštgalviškas išdykėlis, nuolat išdaigų kipšiuko kurstomas. Visada sugebėdavau ekspromtu pasireikšti ir sužavėdavau susirinkusius. Čia irgi tiktų dabar koks nors pokštas arba linksmas, sąmojingas trykštelėjimas.

Vis tramdė mano prigimtį ir rimtą darė, pradedant motina, mokytojais, viršininkais ir baigiant žmona. Vis kas nors kliudė anam veržliai "nerimtam" mano būdui. Nuolat tokie plakimai: "Tu nebe piemuo jau, tu būsimas mokytojas, tu munduro garbę teršti, žiūrėk, kad jau žilti pradėjai..." Be galo. Rimtino, rimtino ir visai nurimtino. Pasidariau nei šioks, nei toks. Dabar, kaip ta duona nedakepusi — suzmekęs ir sunkus.

Vėl pasigailėjau, kad ne poetas. Juk lengvai pažerčiau ką nors iš savo eilėraščių. Geras poetas net ir užsimerkęs gali paskaityti. Binkis niekino tokius ir nelaikė poetais, kurie nesugebėdavo atmintinai pakartoti savo kūrybos. Iš principo, pasididžiuodamas jis niekad neskaitė savo eilėraščių, betraukydamas iš kišenės popiergalius.

Anais, senesniais laikais—dar įdomiau. Visi garsieji poetai iškilmingais pasirodymais dažniau

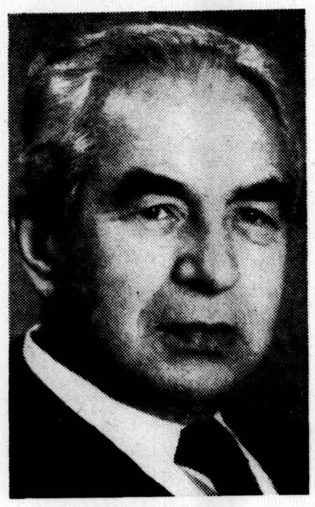

Juozas Švaistas

siai improvizuodavo. Čia pat su kurdavo, čia ir padeklamuodavo. Vincas Kudirka nors nebuvo iš garsiųjų poetų, bet vistiek pasirodydavo su improvizacija. Ir gana sėkmingai. Štai Varšuvoj, gausiam lietuvių būreliui susirinkus, sudeda ir tuo jau visi išgirsta "Gražu, gražiau, gražiausia. Kitą kartą vėl švysteli su savo improvizacija: "Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grūdus". Aš nesu poetas ir nieko panašaus nesugebėsiu eks tra duoti.

Palyginu save ir su trimis dabartiniais mūsų didžiaisias. Jokio panašumo: nei pranašiško skardaus šauksmo, nei būdingos patraukliai žavios šypsenos veide ir tokių šmaikščių taiklia ironija plakančių posmų, nei pagaliau meistriškos kvapą sulaikančios žodinės išraiškos, perteikiant kitų kūrybą. Nieko, kas stipriai pagautų iir žavėtų.

Kai skenduoliškai išnyru į paviršių ir susivokiu būsenoj, staiga verdančio vulkano siaubas apima mane. Reikia ką nors daryti, ir — skubiai. Reikia gelbėti ne tik bendrąją situaciją, bet ir savąją, asmeninę — garbė, prestižas. Veikiai sumetu ir prabilu:

— Gerbiamosios ir gerbiamieji! Beveik visada esate jūs pasyvūs klausytojai. Turite priimti, kas duodama nuo scenos — įdomu ar neįdomu. Pabandykime šiandie kitaip. Gal jūs iškeltumėt savo aktualijas ir bendrai pasidalytumėm nuomonėmis?

Netrukus atsiliepia iš priešakinės eilės elegantiškas metų eigos papudrintais smilkiniais vyras.

— Norėtumėm išgirsti apie tas moteris, kurias pažinai. Juk nepažinęs nebūtum galėjęs taip aprašinėti. Aš žinau, esu skaitęs, kad moterys kiekvieno rašytojo kūryboj yra lemiamas veiksnys. Jos paskatina kūrybą, duoda temų, sudaro turinį ir visada pasilieka nežinomos, bevardės.

Salėj gyvas plojimas. Šios temos iniciatorius išdidžiai kilsnojasi sėdynėj ir patenkintas žvalgosi aplinkui. Aš sutelkiu savo budrumą ir visą diplomatiją. Labai akylus, kad nebūtų čia kokia provokacija ir nelauktai blokštas man pasmerkimas. Esu jau vilko neštas ir pamestas. Kadaise pažinau vieną garbingą, išsilavinusią, inteligentę moterį. Po kiek laiko šaltai sutinka ji mane, nenorom atsiliepia į mano pasveikinimą. Kodėl? — paklausiu. Staiga rūstūs priekaištai: "Tai toks tamsta? Niekad nemaniau, kad esi ištvirkęs, pasileidęs, kaip ir kiti. Visada laikiau doru, rimtu..."

Mano nustebimui nebuvo ribų. Kas atsitiko? — "Dar klausia begėdis.. Nagi ką ten aprašinėji naujojoj savo knygoj? Matyt, kad taip išdarinėjai". Aš netekau žado. Buvau benorįs paklausti dar: jeigu mano apysakose pasitaiko veikėjų, kurie žudo ir plėšia, tai ir aš esu plėšikas ar žmogžudys? Bet nutylėjau. Jeigu su tokiais žmonėmis tenka aiškintis dėl kūrybos, tai ką bekalbėti apie kitus.

Šiuo momentu pasisuko tasai išdaigos kipšiukas, ir aš paklausiau:

— Apie kurias moteris norėtumėt išgirsti — bučiuotas ar nebučiuotas?

Salėj neaiškus šnerėjimas. Moterys susigūžė, vyrai irgi tylėjo. Gal jie vengė viešai pasireikšti savo polinkiais, o gal dvejojo: kurios būtų įdomesnės. Susitraukė ir tasai pradininkas. Aš vistiek buvau patenkintas, nes turėjau išeities tašką. Pradėjau drąsiai ir improvizavau, nors ne eilėmis.

— Ar senstelėjęs ar brėstąs vyras — visada domisi moterimis. Be moterų ne balius, ne linksmybė. Mėgstam jas gyvas, su pasitenkinimu žiūrim magazinus, atsidėję skaitom intriguojančias meilės istorijas. Nors jos iš eismės pašildyti barščiai, bet vistiek įdomios, tarytum naujos. Visos reklamos moterimis išgražintos. O kokios žavios, gundančios jos ten. Tatai labai natūralu. Moteris iš tikrųjų įdomiausias, ypatingas Dievo kūrinys žemėje. Dievas daug daugiau galvojo ir triūsė, kol sutvėrė moterį.

Pajuntu, kad susidomėjimas salėj įvykęs. Kontaktas tarp manęs ir publikos visai tvirtas.

— Daugelis filosofų, rašytojų stengiasi apibrėžti, nustatyti, kas tai per būtybė toji moteris, koks josios vaidmuo pasaulio ir namų įvykiuose. Levas Tolstojus yra pasakęs: "Moteris tai sraigtas, ant kurio laikosi visas pasaulis". Vienas prancūzas palygino taip: "Moteris tai medvilnė tarp tuštumų dėžėje, kur sukrauti stikliniai indai. Jei tos medvilnės nebūtų, trapieji stiklai susikultų". Kiti vėl nutaria, kad moteris neatspėjamoji mįslė, Saharos dykumų sfinksas. Karalius Salomonas, tas pasaulinis moterų žinovas (turėjęs šimtus žmonų), savo pamokymuose įrašė: "Mano siela daug jieškojo ir nesurado. Tarp tūkstančių vieną žmogų radau, bet nei vienos moteriškės tarp visų jų neradau (Salomono pamok. 7, 29)".

— Kaip matome, didžiausi prieštaravimai. Nieko galutina, aiškaus, kaip nepastovi, nesugaunama pati moteris nei savo psichikoj, nei pasireiškimuose. Čia ji karinga, veržli, beširdė, kaip Nibelungų Krimhilda, kaip Živilė, čia vėl trapi jautriausia, kaip mimoza, kaip orchidėjos žiedas. Čia ji juokiasi, vaikiškai siaučia, kupina džiaugsmo, čia bematant — giliausio nusiminimo pagauta ir verkia nenumaldoma. Čia rafinuota ištvirkėlė, čia kita vėl nuostabiausia motina, skaisčiausia vienuolė, net šventoji. Moteris lyg kokia jungtis tarp angelo ir velnio, tarp laimės dievaitės ir raganos. Du kraštutinumai ir dažnai toj pačioj moteryje. Plačiausias įsisiūbavimas, begalės moduliacijų. Įsidėmėtinas dalykas: kol mergina, dažniausiai angelas — žavi, švelniausia būtybė. Kai sumoterėja — stačiai siaubas. Ne vienas nustebęs vyras galvoja: "Kur buvo mano akys ir protas, kad tokią baisenybę pasirinkau?"

Vyrų tarpe smarkesni judesiai, nesuvaldoma šypsena veiduose ir garsus pritarimas.

— Bet kodėl taip? Kas dėl to kaltas? Dažnais atvejais tik vyrai. Nemokėjo ar nenorėjo ilgiau pasilaikyti sau angelą. Grubia, šiurkščia savo prigimtimi, palaidumu sudarko moterį.

Dabar ploja moterys. Karštai ploja. Jos daug smarkiau pritaria man ir atsirevanšuoja vyrams. Aš stapteliu. Atsipūtęs vėl žėriu:

— Taip: angelas ir velnias— skaistumas ir nedorybės, begalinis gerumas, paklusnybė ir siu timas, bekompromisinis nuskriaustojo maištas. Tai yra dvi antitezės, du simboliai. Katras labiau patraukia, sudomina? Dažnai antrasis. Angelai kažkodėl atrodo neįdomūs — be judesio, be gyvybės, lyg nutapyti paveikslai ar išdrožtos statulos. Demonai, piktosios dvasios — dinamika, ekspresija, galybė. Ir rašytojai daugiau pasirenka tokias natūras ir geriau jiems pasiseka. Ne nuodėmė ar smukimas čia patraukia, bet tas nerimas, kova, nepasitenkinimas ir kerštingas protestas. O visa tai lyg nuolatinis pergyvenimas to chaoso ir siaubo, kurin patenka žmogus, atėjęs į šį pasaulį. Labai vaizdingai išsireiškė J. W. Dunne ("The New Immortality"): "Mūsų pasaulis niekas kitas, kaip **egzekucijų kambarys**, labai sumaniai tvarkomas, kad naujų aukų procesija niekuomet nesibaigtų".

Salėj tylu ir rimtas susikaupimas.

— Tik giliai giliai pamąstykim: koks tragizmas žmogaus ir visos žmonijos, kai neatsiremiama į religiją, Dievą ir Dangų. Ar pagalvojam kada nors, kokia šios egzistencijos prasmė, kam žmogus, jei atmeta Dievą, gyvena, plujasi šioje žemėje? Kad subrendęs gimdytų į save panašius, įsigytų namus, daug gėrybių, susikrautų milionus ir visa tai paskum paliktų? Kam? Savo vaikams, įpėdiniams, labdaringoms įstaigoms, šunims ir katėms? O šitie vėl taip pat. Ir taip viena karta po kitos, kaip trąša vėlesniajai. Kokia tat prasmė? Kas bus pasiekta? Vistiek pagaliau nyks ir mirs tie vėlesnieji.

— Man visada gaila efemeridų, kai žiūriu į juos. Ar esate kada nors susidomėję, stebėję? Tyli, šilta gegužės ar birželio naktis. Langas ir durys atlapos. Miegas ištrūkęs pasilakstyti. Tuo metu įsibrauna kažkoks nerimas, ilgesys. Ant stalo deganti lempa. Iš tamsos į šviesą spiečiasi gelsvažalsviai skaidriasparniai, kaip lengvutė puta, drugeliai. Džiaugiasi, plazdena ir — krinta. Krinta visur —ant stalo, lango ir žemėn. Vieni iš karto negyvi, kiti virpa dar nukritę paskutinėj agonijoj. Entomologai sako, kad tai vienadieniai padarėliai. Išsirito iš nepatrauklios kirmėlaitės, linksmai sužvilga grakščiu savo pavidalu, pašoka vestuvinį meilės šokį, palieka naujai veislei gemalų ir miršta. Argi nepanašus žmogus? Ir jis toks pat vienadienis amžinybės bėgyje. Už gimsta, sužydi, atšoka savo meilės šokį, pasilieka ar nepasilieka atžalų ir — galas.

— Ką gi prisigyvenom pagaliau per tiek amžių, kartų ir didžiausių pastangų? Ką geresnio laimėjom, palyginus su tuo senuoju, senųjų laikų žmogum? Tiesa, šiandie didžiuojamės savo mokslu, socialine pažanga, nuostabiais technikos, chemijos išradimais. Bet ar tapom nors kiek laimingesni, ar suradom savo dvasiai ir sielai daugiau džiaugsmo, ramesnį, pastovesnį atoslūgį? Ne! Dar didesnės nelaimės, pavojai, katastrofos nuo lat grūmoja. Niekada darbas nebuvo taip pavergęs, sukaustęs žmogaus, kaip dabar. Ir jokios vilties nematyti, kad veikiai iš tos vergijos išsivaduotumėm. Darbo spaudžiami, karų ir mirties pavojų grūmojami, gatvėj ir fabrikuose mašinų bildesio, triukšmo kurtinami, labiau sunykom, susmulkėjom, nervingi ir erzlūs pasidarėm. Daugiau gaminam idiotų, pamišėlių ir visokių iškrypėlių...

Tuo metu girdžiu: "Craze!" Kitoje vietoje: "Ar jis girtas, ar kvaktelėjęs?" Jaučiu, kad kontaktas su publika atsipalaidavęs.

— Jei nusibodau, paplokit, gerbiamieji, iir aš dingsiu.

Ploja. Gal patiko toks staigus posūkis, o gal labai sąmojinga pasirodė? Bet čia pat ir švilpia — garsiai, sutartinai.

Po programos scenos dalyviams ir bičiuliams buvo paruošta vakarienė. Mandagus komiteto pirmininkas kvietė ir mane dalyvauti, užsimokėjus tris dolerius. Aš atsisakiau, nes nesijaučiau tokios garbės nusipelnęs.

Chicago, 1953.3.24.

MAISTO KRAUTUVĖ
Midwest Store
JONAS IR STELLA SANVAIČIAI, Savininkai

PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ VALGIŲ. LIETUVIŠKI SŪRIAI. NESŪDYTAS SVIESTAS, KUMPIAI. DEŠROS IR KITI MAISTO PRODUKTAI.

BORDEN'S PIENO PRODUKTAI

Kvorta — 21 ct., ½ galiono — 41 ct.
1 galionas — 73 ct. Half & Half
12½% riebumo pinte 33 ct.

KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 v.v.
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 val. vak.
2515 West 69th Str. REpublic 7-9259

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
REKORDAS...

* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
* Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo
* Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nedelskite — pradėkite taupyti šiandien!

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

ŠVIETIMO KELIAS

ILLINOJAUS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS PEDAGOGINIS SKYRIUS

DR. PETRAS MAČIULIS, 6318-20 Rockwell St., Chicago 29, Ill.

MOKYTOJŲ ATLYGINIMAS JAV-SE

Kadangi šiame krašte kiekviena gyvenamoji vietovė mokyklas laiko ir tvarko savarankiškai, tai ir mokytojo darbas čia atlyginamas labai nevienodai. Geriausia atlyginami didmiesčių mokytojai. Juo mažesnis miesto gyventojų skaičius, tuo menkiau atlyginami mokytojai. Mažiausias algas gauna mažų kaimų mokytojai.

Kaip iš laikraščiuose patiekiamų duomenų matyti, augščiausias atlyginimas visoje Amerikoje mokamas New Yorko mieste, būtent: pradžios mokyklų mokytojams nuo 2,500 iki 5,125 dol. ir vidurinės mokyklos (high school) mokytojams nuo 2,700 iki 5,325 dolerių per metus. Chicaga užima pradžios mokytojų atlyginimo atžvilgiu Amerikoje 7-tą vietą ir vidurinių mokyklų mokytojų atlyginimo atžvilgiu 3-čią vietą: čia mokama pradž. mokyklos mokytojams nuo 2,500 iki 4,300 dolerių ir vid. mok. mokytojams nuo 3,000 iki 5,160 dolerių metams. Kai kurie Chicagos priemiesčiai moka irgi panašų atlyginimą. Didelių miestų mokytojai, būdami organizuoti, lengviau iškovoja sau geresnį atlyginimą.

Kitoks vaizdas yra kaimuose, kur mokyklų komitetai (School Boards) stengiasi mažiausia apsunkinti gyventojus mokyklos išlaidomis. Ten mokytojai dažniausia turi pasitenkinti valdžios nustatytu atlyginimo minimumu — 75 centai valandai. Kadangi mokytojai dirba tik 6 valandas per dieną ir kadangi mokyklos turi ilgas atostogas ir daug kitokių nedirbamų dienų, tai vidutinis mokytojos metinis atlyginimas yra labai žemas. Vasaros atostogų metu ji dažnai vyksta kur nors į miestą užsidirbti fabrikuose.

Privatinės katalikų parapinės mokyklos, išlaikomos parapiečių aukomis, gali veikti, tik dirbant jose įvairių kongregacijų seserims mokytojoms. Jų gaunamas už mokymą atlyginimas atrodo daugiau simbolinis, negu realus.

Chicagos lietuvių parapinėse mokyklose seserys kazimierietės gauna 12.50 dolerių savaitei ir butą. Tas atlyginimas mokamas taip pat tik mokslo metu. **N. I.**

JIE PAKLYS, JEI BUS VIENI

Kad žmogus pats vienas galėtų atsispirti jį veikiančioms aplinkos įtakoms, jis turi būti arba didelė ir savarankiška asmenybė arba labai konservatyvus ir drauge labai užsispyręs. Daugumai gi kitų, nepriklausančių šioms dviems kategorijoms, aplinka daro savo įtaką. Silpno charakterio žmonės labai lengvai pasiduoda aplinkos vėjams ir nueina mažiausio pasipriešinimo kryptimi. Atsparesnieji ilgiau išlieka savarankiški; tačiau, patekę vieni į svetimųjų jūrą, per ilgesnį laiką nuplaukia pasroviui nutautinimo kryptimi. Tačiau, jei jie nėra vieni svetimuose vandenyse, jei jie mato aplink save tokių pat visą bendruomenę, sujungtą bendru principu išlikti, nenugrimsti, — jie suranda savyje vidinio atsparumo ir nepraranda bendrai gaivinamo atsakingumo išlaikyti tai, ką jie yra paveldėję iš savo tėvų.

Toks apibendrinimas daugiau tinka suaugusiems. Tačiau jis netinka vaikams, iš kurių dar negalime reikalauti nei tvirto charakterio, nei tautinio sąmoningumo subrendimo, nei didelio moralinio atsakingumo. Jo elgesį dar stipriai tebeveikia instinktiniai polinkiai ir jo vaikiški interesai. Jis veržiasi į bendravimą su tokiais pat vaikais ir prisitaiko prie jų bendruomenės, nepaisydamas kokia kalba jie kalba. Jis veržiasi žaisti su visais, kurie žaidžia, ir nenori būti blogesniu žaidėju ar nesugebančiu prisitaikyti prie žaidimo grupės. Jis linkęs eiti su tais, kurie jam siūlo daugiau įdomybių, ir jam labiau imponuoja tie vaikai, kurie gali pasirodyti prašmatnesni ir parodo didžiausią drąsą rizikingose išdaigose. Jis lengvai prisideda prie tų, su kuriais jis gali daugiau pasireikšti, iškilti, pasižymėti.

Į visa tai vaikas savaime verždamasis, ir jo prigimčiai tai yra naturalu. Kadangi savo gyvenamoje ir mokyklos aplinkoje jis randa daugumą vaikų kalbančių nelietuviškai, tai jis, prisitaikydamas prie jų, pasisavina jų kalbą ir pradeda vengti to, kas lietuviška. Taip jis pradeda vengti kalbėti su draugais lietuviškai; vėliau pradeda vengti viešai rodytis su lietuviais draugais ir tėvais, pamažu dvasiškai nuo jų nutoldamas, tapdamas jiems svetimas.

Iš to matome, kad svarbiausia greito vaikų nutautimo priežastis yra jų patekimas į svetimą vaikų bendruomenę. Dėl to, ieškodami priemonių prieš vaikų nutautimą, turėtume daugiau įvertinti lietuvišką vaikų bendruomenę, būtent, jų draugystę su lietuviškai kalbančiais vaikais, artimą tėvų bendravimą su vaikais ir lietuviškąsias jaunimo organizacijas.

Šiuo atveju didelį, daug kam tiesiog lemiamą vaidmenį gali suvaidinti jaunimo organizacijos — ateitininkai ir skautai. Abi turi lietuvišką ideologiją, kuri praktiškai jau nepalieka vietos tautiniam nesusipratimui ar nesąmoningumui. Abi jos skiepija religinę pasaulėžiūrą ir tuo padeda vaikui nenuklysti į šunkelius. Dalyvaudamas šiose organizacijose, vaikas tampa lietuviškosios bendruomenės nariu ir pajunta savo pareigą bei atsakingumą išlikti tuo, kas jis yra. Jo dalyvavimas lietuviškoje organizacijoje ir jo pasisavinimas tų organizacijų principų apsaugo jį nuo įsijungimo į mažiau vertingas ar net visiškai nevertingas gatvėje susidarančias vaikų bendruomenes ir gaujas. Kalbamos jaunimo organizacijos skatina jaunimą auklėtis ir skiepyti juose kultūrinį nusiteikimą, o jo dar neaiškios kryptįties veržlumą ir neramumą nukreipia į pozityvų veikimą. Tuo būdu kaip ateitininkai, taip ir skautai jaunimo auklėjimui duoda labai daug. Todėl visi, kuriems rūpi lietuviškas priaugantysis jaunimas, turėtų dėti pastangų nukreipti tą jaunimą į lietuviškas organizacijas. Jos apsaugo jaunimą nuo daug ko neigiama ir nukreipia jį į kultūrinį kelią, išugdydamos jame kultūrines aspiracijas. Dėl to, kai pamatai auklėjimosi aspiracijų ne betekusį ar į šunkelius pasukusį jaunuolį, nejučiomis iškyla mintis, kad, jei jis būtų buvęs aktyvus skautas ar ateitininkas, jis turėtų būti kitoks.

Siekiant jaunimo dalyvavimo pozityviose organizacijose, išryškėja ypatinga tėvų ir mokytojų pareiga. Tėvams tenka rūpintis, kad jų vaikai nebūtų palikti vieni pripuolamai klaidžioti, o įstotų į pozityvių organizacijų kelią. Mokytojams, ypač tiems, kurie anksčiau yra dirbę tose organizacijose, tenka prisiminti, kad jie savo, kaip auklėtojų, uždavinį gali atlikti, paremdami tų organizacijų veikimą, joms padėdami ar vadovaudami jų daliniams. Kalbamos organizacijos laukia mokytojų talkos.

Iš patyrimo mes žinome, kas darosi klasėje, kai mokytojas iš jos išeina, palikdamas ją vieną ir nepaisydamas, kas joje dedasi. Panaši padėtis darosi ir už klasės sienų, kai niekas jaunimui nevadovauja. Todėl nepalikime jaunimo vieno. Paliktas vienas, jis greit pakriks ir lengvai nuklys į svetimus laukus ir greit nebežinos, nė kas jis yra.

P. Mld.

Pranešimas

Š. m. gegužės m. 24 d. 3 val. po pietų, Vyčių salėje, 2453 W. 47 St. , šaukiamas Illinojaus L. Mokytojų Sąjungos metinis narių susirinkimas, šia dienotvarke: Valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai, rinkimai, einamieji reikalai ir Mokytojų S-gos reorganizacijos klausimas. Pastarasis klausimas yra ypatingai svarbus, nes pribrendo reikalas jungtis į bendrą Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungą. Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime.

Prašome atvesti į susirinkimą pažįstamus mokytojus, ne s-gos narius. **ILLMS-gos Valdyba**

KRONIKA

● **Nemuno** leidykla, kuriai vadovauja A. Vilainis-Sidlauskas, išleido jau antrą tomą Nobelio premijos laureato W. S. Reymonto veikalo "Kaimiečiai"; išversta F. Neveravičiaus. Šioje dalyje vaizduojamas kaimo gyvenimas žiemą. Veikalas labai vaizdus, intryga stipri.

● **Inž. Izidorius Jonaitis,** žinomas skautų veikėjas, šiuo metu dirba inžinieriaus darbą vienoje geležinkelių bendrovėje Australijoje.

— **Jonas Paukaitis** vertčia norvegų rašytojo Trigve Gulbrenseno romaną "Ir amžinai dainuoja miškai".

Istorijos žinojimas vaikus padaro seniais ir tų dalykų nežinojimas senius padaro vaikais.

— *Vives*

Skaudančių žaizdų

NUO UŽSISENĖJUSIŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ!

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiustančios ir suskilusios odos. Jis yra gera gyduolė visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jum pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MUlberry 5-3694

SKELBKITĖS "DRAUGE"!

Vadovėlis tėvams

Tėvai susiduria su nelengva problema, kaip supažindinti vaikus su pagrindiniais gyvenimo faktais, su seksualiniais dalykais. Į pagalbą čia ateina veikalas "Parents, Children and the Facts of Life", parašytas H. V. Sattler. Medžiaga rūpestingai parinkta ir gerai pritaikyta.

CLUB REGINA
7145 So. Western Ave.
Didysis atidarymas gegužės mėn. 22 ir 23 dienomis.
Kviečia V. Nirtautienė ir I. R. Bernotavičienė

CONRAD'AS - FOTOGRAFAS

(LIETUVIS)

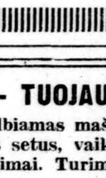

Moderniškai įrengta vieta įvairiom nuotraukom. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.

414 WEST 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 arba ĒNg. 4-5840

PERKRAUSTOME BALDUS
ir KITUS ĮVAIRIUS DAIKTUS
vietoje ir iš tolimesnių distancijų
Patarnaujame pigiai ir sąžiningai
KOSTAS EIDUKONIS
6930 So. Talman Ave.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. GRovehill 6-7096

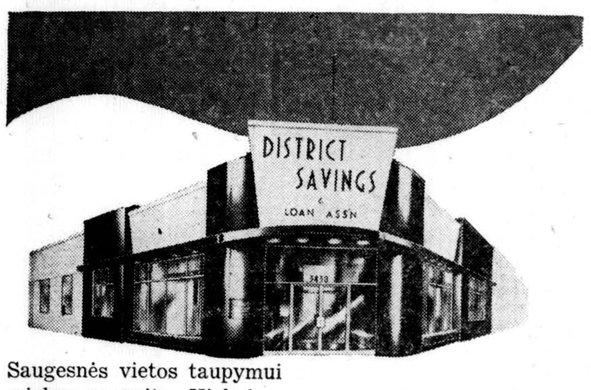

Saugesnės vietos taupymui niekur nerasite. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki $10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.
ŠTABAS KALBA LIETUVIŠKAI

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street

NORITE $1,000 PER 39 MĖNESIUS?

Jūs tikrai turėsite $1,000 atsargai, per 39 mėnesius nuo šio laiko! Taip... tik pradėkite taupyti pasidėdami į mūsų bendrovę tik po $25.00 per mėnesį. MES MOKAME AUKŠČIAUSIUS DIVIDENDUS.

Kiekviena sąskaita apdrausta iki $10,000.00

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Ave. Telef. LAfayette 3-6719
AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.

Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

"ATOSTOGOS, KURIOS PACIOS UŽSIMOKA"

DĖL JŪSŲ SVEIKATOS

ĮSKAITANT DĖL NUVARGIMO

GARSIOSIOS

LAMAR BATHS

CY M. KING, Prezidentas, Vedėjas

Už gražių vonios namų pietinėj eilės dalyje, gale yra šios pramogos:

ŽUVAVIMAS, MAUDYMOSI VIETA, GOLF, PASIVAIKŠČIOJIMAS KALNUOSE

ATLANKYTITE MUS

Mes galime padėti jums jūsų kiekvienam reikalė, tad atvykite į

HOT SPRINGS NATIONAL PARK

RAŠYKITE — SIŲSKITE TELEGRAMĄ

arba šaukite No. 711

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAUS PRISTATOM!

Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą

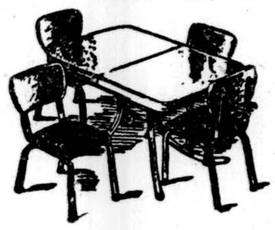

Mes pagaminame baldus ir pagal jūsų užsakymą
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
Lietuvių krautuvė
2310 W. Roosevelt Road
Tel. SEeley 3-4711
Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Atidara sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val. popiet

SAUGUS PERKRAUSTYMAS

MES PERKRAUSTOME JŪSŲ BALDUS SAUGIAI KELETĄ BLOKŲ ARBA KELIASDEŠIMT MYLIŲ. TAIP PAT PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ

Turįs daug metų patyrimo perkraustymo darbe

STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Telef. VIrginia 7-7097

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tik tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. Procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

APSIZIŪREK IR TAUPYK SAUGIAI
STANDARD FEDERAL turtas virš $35,000,000.00
Atsargos Fondas 3,000,000.00
STANDARD FEDERAL yra narys Federal Savings & Ins. Corp. ir Federal Home Loan Bank System.
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICZ
President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Vestuvinės Nuotraukos
Aukštos Rūšies Fotografijos
Mūsų Specialybė
Precin Photo Studio Inc.
EDVARDAS J. ULIS, Sav.
4068 Archer Aveune
Telefonas VIrginia 7-2481

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą" !

FILMŲ PASAULY

V. ALSEIKA, Cleveland, Ohio.

4. Kur traška šūviai

Revolveris ir raitelis, tai du neatskiriami amerikinio filmo palydovai. Ir ne tik šiandien, bet nuo pačių pirmųjų šiame krašte filmų dienų. Jei pažvelgsi me ir į pačių teatrų repertuarą, tai nesunku bus įsitikinti, kad didelę rodomųjų filminių gaminių dalį kaip tik sudaro vad. action filmai, atseit kur daug veiksmo, kur žiūrovai susiduria daugiau su indėnais ar šių dienų didmiesčio padugnių gyvenimu. Šie filmai dar vadinami "western", "kovbojų" nuotykius liečią ir "mysteries", kurie pavaizduoja kriminalinę gyvenimo pusę ar iškelia šiaip kuriuos nors iškrypimus socialinia me gyvenime, pagaliau, šiai kategorijai priskirtini ir filmai apie špionažą.

Jei šioje vietoje jau minėti teatro veikalų nufilmavimai yra, palyginti, naujas JAV filmų rei škinys (ypač turint galvoje stip rią meninę, vaidybinę pusę), drauge esąs ir viena filmo būdingų išraiškų daugiau pritraukti publikos, tai augščiau paminėti **"revolveriniai" filmai gali didžiuotis turį nuolatinę žiūrovų rinką.** Jaunimas sudaro didelę jos dalį. Ir tai nenuostabu, nes kuriais gi laikais jaunųjų žiūrovų nepatraukdavo nuotykiai, banditai, įvairūs persekiojimai, kovos, spalvingi indėnai? Europos jaunimas savo metu nepakeičiamais herojais laikė tokį Harry Piell ar Eddy Polo, amerikiečiai ilgą laiką žavėjosi lietuviu Tom Mix, W. Hart, o šiandien atimk JAV jaunuoliui Rogers'ą ar Gene Autry ir jis pasijus labai nuskriaustas...

Visa nelaimė, kad Hollywoodo gamintojai, tenkindami žiūro vų skonį, metėsi į tiesiog besaikį, masinį, vis daugiau brutaliąsias gyvenimo puses paliečiantį, tokiu filmų gaminimą. Ne tik indėnai, miestų gangsteriai, bet ir įvairių epokų piratai su savo gražuolėmis mielai priimti į draugiją. Rezultatas? Dažniausiai nedideliais kaštais paleista į rinką šimtai menkų, jaunimo dirksnius jaudinančių filmų. Gamta, jos grožis vad. kovbojų filmuose? Taip, tokių nuotraukų rasime, bet jas žymiai nustelbia tai, kas netiktų rodyti visiems, būtent — žiaurumas, labai dažnos kankinimo scenos, per dažni nužudymai, smaugimai, peilių, revolverių ir kt. žudymo įrankių panaudojimai, nesaikingi, jaunimą demoralizuoją erotiniai vaizdai.

Ar jau nėra geresnių filmų?

Žinoma, yra, tačiau pasirenkant filmą, reikia būti labai ir labai apdairiam. O tie **tėvai, kurie savo vaikus be jokios atodairos išleidžia žiūrėti visų tų šaudymų ar smaugimų** ir tai ne vieną kartą savaitėje, verčia paklausti — ar jums nerūpi mažųjų ateitis, ar jums ne vistiek, kuo išaugs Danutė ir Algiukas? Aišku, jei tektų išskaičiuoti, kuris iš 20 tokių filmų yra vertas pamatyti jauniesiems žiūrovams, tai uždavinys būtų neleng vas.

Tačiau tokių "action" filmų tarpe tikrai yra vertų didesnio dėmesio. Kaip mažiau pavojingą jaunimui, galima būtų nurodyti, pav., **"Distant Drums"** su G. Cooperiu ir Toronto lietuvaite **Mary Aldon** (Pauliukaite). Labiau išsiskiria prieš porą metų išleistas istorinis epas **"The Big Sky"**, toliau **"Red River"**, Visai skirtingą vietą užima **"High Noon"**, laimėjęs Oscaro premiją už veterano Gary Cooper vaidybą. Šiame filme pats turinys visai banalus, tačiau be vyr. veikėjo vaidybos, augšto lygio pastatymas su vykusiai pritaikinta muzika filmą iškelia į pačių gerųjų tarpą. Kitame "western" filme **"The Naked Spur"** neapsieinama be brutalumų, tačiau visą laiką vyrauja spalvinga Colorado kalnų gamta. Ta pati gamta, be jau Wyomingo, visu savo grožiu atskleidžiama naujausiame tos rūšies filme — **"Shane"**. Ir jį tenka rekomenduoti skaitytojams. Tie sa, ir čia rasime niekšus ir gerus žmones, jų kovas, bet šiaip filmas, Amerikos praeities gabalo pavaizdavimas, be savo gamtos nuotraukų, dar ypač išsiskiria sumania George Stevens režisūra ir artistų vaidyba (Alan Ladd, Van Heflin, Jean Arthur).

"Misterijos" neturėtų vilioti

Nereikia stebėtis, kad Amerikos istorija su indėnų giminių kovomis teikia tiek daug medžiagos Hollywoodo filmams. Bet ir greit išaugę JAV miestai, su savo gangsteriais, korupcija virto labai dėkinga ir mėgiama filmų gamintojų tema. Tačiau aišku, viena — **jei jau rinktis, kur eiti, tai iš dviejų pasirinkimų belieka tik "kovbojai".** Ir čia mūsų tėvai ypač turėtų būti lakylūs. Tie vakarų filmai kartais jums atskleis Amerikos nuotrupą, gal kiek pažinsit ir pačią krašto gamtą, bet ką patieks visos tos "mysteries"? Šūvius, intrygą, per didelę erotikos dozę ir net suaugusių nervus erzinančius did miesčių pergyvenimus. Net ir vaidybiškai tie filmai tik vidutinio lygio.

Tie filmai, be labai retų išimčių, laikytini priešpaskutinėje filmų vertingumo pakopoje ir juos galėtų pralenkti tik kartais parodomos visas kvailumo ribas pasiekiančios filminės fantazijos, kaip **"Untamed Women"** ar Abott — Costello kai kurios komedijos. Gal kas matė tokį "baisenybių' filmą **"The Thing"** ar prieš porą metų **"The Sniper"**, kuriame rodomas maniakas, nuo namų stogo šaudąs į moteris? Spauda tas mizerijas vertino... gana teigiamai, tuo tarpu tai **klaikus filmų smukimas ligi žemiausio lygio,** žemesnio, už prieškarinius Frankenšteino ar Boris Karloffo "šmėklinius filmus". Sunku ką nors iškelti šioje srity, nes nerasime jokių meninių blykstelėjimų ir tik meisteriškus sugebėjimus dilginti nervams. Gal kalta čia pokarinė moralė? Neabejotinai, bet juk Frankenšteino numirėliai viliodavo ir chicagiečius ir kauniečius dar senais prieškariniais laikais. Jei šiais laikais, kai ir trijų matavimų filmai savo ateities viešpatavimą pradeda lavonais ir kitomis baisenybėmis, beliktų tik palinkėti, kad tėvai ir kiti, nuo kurių priklauso, kuo toliau nuo tokių "mysteries" laikytų dar ne visai sugadintų nervų ir, gal gyvenimo grožio visdėlto pasiilgusius jaunuosius filmų mėgėjus.

Tiesa, prie tos rūšies filmų priskirtini ir špionažo filmai. Juose rasime jau daugiau teigiamų elementų, bet tokio pobūdžio istorijos ekrane šiuo metu retas reiškinys. Minėtini prieš porą metų pasirodę **"Five Fingers"** su James Mason, kuriuose atskleidžiami antrojo Pas. karo šnipų pasaulio įvykiai. Į atskirą ir negausią kategoriją priskirtini dar filmai, kurių tikslas pavaizduoti antikomunistinę veiklą Amerikoje ar demaskuoti komunizmo veidą iš viso. Apie juos plačiau — kitą kartą.

Burtininkas Disney

Esama žmonių, kurie pamatę kine Mickey Mouse ar kitų išpieštas išdaigas ir fantastinius nuotykius, bėga namo. Tačiau didesnė žiūrovų dalis turės pripažinti: tie pieštiniai filmai, ypač gi Walt Disney ilgieji filmai, nuo "Snieguolės ir 7 nykštukų" ligi "Peter Pan" teikia puikią pramogą jaunimui (nuo 7 ligi 70 metų...), drauge ir gerai atestuoja (amerikinę filmų gamybą bei jų atsiekimus. Čia nėra vietos plačiau vertinti tuos pieštinius kūrinius (vad. cartoons), tačiau, kad jie labai pagyvina kinų repertuarą, įneša gražaus, dažnai labai sąmojingo humoro, net satyros — tai neabejotina. Iš paskutiniųjų tų filmų pionieriaus kūrinių, labiau pavyko "Cinderella", mažiau — "Alice in Wonderland", o šiais metais parodytas "Peter Pan" vėl priskirtinas prie geresnių. Jei jaunimas taip veržiasi pamatyti tuos žmogaus rankomis išpieštus nuotykius, lieka tik pasidžiaugti ir apgailestauti, kad tokių ilgųjų Disney kūrinių tepamatome vos vieną per metus.

Gamtos slėpiniai be paslapčių

Tas pats W. Disney JAV filmui gražiai pasitarnavo dar ir kitu žygiu. Jau bene treji metai ekranuose rodomi jo su bendradarbiais sukurtos gamtos, jos gyvūnų filmai, vad. True Life Adventure. Per kokį pusvalandį žiūrovai tiesiog sukaustomi puikiomis nuotraukomis iš paukščių ar kitų gamtos gyvių gyvenimo. Visa tai natūralu, be vaidybos ir įrėminta į gamtos vaizdus bei pritaikintą didžiųjų kompozitorių muziką. Būtų nusikaltimas praleisti tuos amerikinio filmo deimančiukus, o jie paprastai rodomi su kitais to Disney filmais. Pvz. penktoji tų gamtos filmų serija, "Water Birds" (Vandens Paukščiai) ro

(Nukelta į 7 psl.)

ŠALDYTUVŲ TAISYMAS

su 1 metų garantija už atliktą darbą

Skambinti: NOrmal 7-6838

tarp 7 ir 9 val. vak. arba rytais.

H. Neuman

TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATŲ TAISYMAS

Sąžiningas ir garantuotas darbas

DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto — 10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco
Telef. YA. 7-1099

AUDYKLA JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas

1805 West 46 Street

Chicago 9, Ill.

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms

Stiklai kiekvienam reikalui
NAMUI — ĮSTAIGAI
AUTOMOBILIAMS — TROKAMS

Mes atliekame apdraudimo darbą. Visokių rūšių baldams viršai. Geros rūšies darbas. Žemos kainos.

SAHARA
Archer at Avers (etf)
CLiffside 4-6693

THE HOUSE OF FEATURES IN SCOTTSDALE

2 & 3 bedroom brick homes on 48 ft. lot with side drive $13,550 to $13,950. Fully approved for G. I. Loan. Veteran down payment $1650. $81.00 per month. Includes principal, interest, taxes, and insurance. 6 models. Open for your inspection 9 a. m. to 8 p. m. daily.

RAYMOND L. LUTGERT
8333 S. Cicero REliance 5-4500

KONTRAKTORIUS

POVILAS ZAVADŽIUS

Stato naujus ir pataiso senus namus, garažus, porčius. Padirba duris, langus ir "screen doors".

7135 So. Rockwell St.
HEmlock 4-1169

RADIO PROGRAMA

Liet. Radio Programa iš stoties WBMS, 1090 kil. sekmadieniais 12—12:30 val. per pietus: liet. muzika, dainos, ir Magdutės Pasaka. Biznio reikalais kreiptis į **Steponą Minkų.** Baltic Florists, Gėlių ir Dovanų Krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. So. 8-0489. Ten pat gaunama laik. „Draugas".

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI

RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

Pavargę? Nusilpę? Išsisėmę?

SUSTIPRINKITE PAILSUSĮ KRAUJĄ

...ir tuojau jauskite stipresni!

Kaip jūs pradedate jaustis pavargę dienos vidurdienyje... kaip jūs atrodote pabalę, ir visokiems atlikimams reikalingos didelės pastangos... tuomet jūs gal esate kamuojami geležies trūkumo — mažakraujystės. Jūsų kraujas yra pavargęs, ne toks koks turi būti. Atgaivinti pailsusį kraują skubiai, pamėginkite Geritol, patvirtintą kraujo gaivintoją, kuris pradeda stiprinti kraują į 24 val.

Tiktai 2 šauktai Geritol turi daugiau geležies negu veršio kepenys, 7 kartus daugiau negu svaras spinatų. Per vieną dieną Geritol teikia stiprumą pavargusioms rankoms, kojoms, strėnoms. Jūs **tuojaus jausitės stipresni** — į 7 dienas arba sugrąžinsime pinigus! Pamėginkite Geritol šiandien skystimo tabletės formoj. Visose vaistinėse!

Dėmesio Nuosavybių Savininkai!

AR JŪS ESATE SUSIDOMĖJĘ VALYMŲ JŪSŲ ASBESTŲ NAMO APMUŠIMĄ ARBA STUCCO IŠ LAUKO PUSĖS SIENAS.

Miestas ir Priemiesčius Šaukite

L. C. MALIPSEY

STewart 3-2073 arba HARVEY 6496J

VICTOR BALANDA

Real Estate Loans-Mortgages Notary Public 3133 S. Halsted Chicago 8, Ill. Tel. DA 6-3859

Norėdami pirkti ar parduoti namą ar biznį pasimatykite su mumis. Turime namų ir biznių visose Chicagos kolonijose.

VLADAS ŠIMAITIS

REAL ESTATE

3452 So. Halsted St.
Tel. YA 7-8333. Namų: BI 7-0480

Namai, lotai, paskolos, dokumentai, turto valdymas, raštinės patarnavimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

Lietuvių krautuvė, kur visi perka rakandus, televizijas, radijas, brangenybes už žemiausias kainas ir lengvais išmokėjimais, 3241 South Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef. CAlumet 5-7237.

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Budriko radio valanda leidžiama kiekvieną ketvirtadienį iš stoties WHFC, 1450 kilocycles su studio orkestru ir dainininkais.

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA

Iš WGES Stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
7127 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413

A. BENIULIS ir A. STANEVIČIUS

Atlieka perkraustymus, pervežimus ir automobilių lyginimų, dažymų ir taisymo darbus.
Kreiptis perkraustymais, telefonu **SE 3-2146** arba **BI 7-7075**
Taisymais, telefonu **SE 3-2146** arba **KE 8-3092**
1835 Canalport

TELEVIZIJOS, RADIO IR FONOGRAFAI

GERA NUOLAIDA
Garantija — Išsimokėjimai

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas prityrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION
sales-service
3120 S. Halsted = DA-6-6887

Remkite "Draugą"

Diena Ateis, Kai Būsi Linksmas Sutaupęs!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutaupų.

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKAS, Sec'y

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad ir šešt. 9:00 ryto iki 4:30 p. p. | Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d. | Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA

HARMONY MOTORS

Dabar jau didelis pasirinkimas įvairiausių firmų automobilių (Buick, Dodge, Chrysler, Oldsmobile, Chevrolet, Pontiac, Plymouth, Ford ir kt.)

Apsidrauskite pirkdami pas savo žmones už pigiau su sąžiningesniu patarnavimu, su garantuota pagalba kiekveiname reikale.

Nemokamai išrūpiname šoferio ir automobilio leidimus. Nemokančius išmokome važiuoti. Geros išsimokėjimo sąlygos.

TOLIUS SLUTAS IR JONAS TALANDIS

HARMONY MOTORS

5805 So. Western Ave. REpublic 7-6480

SEGHETTI TRAVEL BUREAU

2421 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill., Tel. YA 7-3278

KELIONES:

LĖKTUVAIS, GELEŽINKELIAIS, AUTOBUSAIS, LAIVAIS

Parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome afidevitus. Keliones planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležinkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747

Savings Insured to $10,000 by F. S. L. I. C.

SAVE and HAVE

Papratimas Reguliariai Taupyti yra tikras kelias į finansinį saugumą. Šiandien pradėkite taupyti pas Drovers — su $5 ar daugiau. Jūsų sutaupos yra apdraustos iki $10,000.

Lengva yra BENDRAUTI SU DROVERS

70th ANNIVERSARY 1883 1953 Drovers Banks

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000

Members, Federal Deposit Insurance Corporation

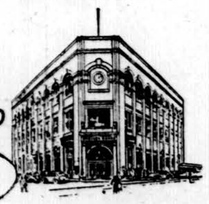

SPECIALIAI MILIJONĄ DOLERIŲ skiriame pirmiems morgičiams prieinamomis sąlygomis. Perkantieji ar statantieji namą, arba norintieji seną morgičių pakeisti pigesnėmis ir patogesnėmis sąlygomis — pasimatykite su mumis.

TAUPYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoj Chicagoj. Pas mus kiekvieno taupomi pinigai yra pilnai apdrausti iki $10,000.00 by an Agency of the United States Government.

Chicago Savings suviršs 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą.

MŪSŲ TURTAS SIEKIA VIRŠ VIENUOLIKOS MILIJONŲ DOLERIŲ ($11,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Ave. CHICAGO Phone GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniains nuo 9 ryto iki 2 valandos po pietų.

Spygliai ir dygliai

Redaguoja L. ŽITKEVIČIUS

1348 Willoughby Ave., Brooklyn 37, N. Y., Tel. HY 7-7109

Balys Pavabalys

Karas ir "karas"

Prieš dvidešimtį metų
Atvyko čia teta.
Po dvidešimties metų
Teta jau nebe ta.

Prieš metų kokią porą
Ir aš čia atvykau.
Vos pakeičiau tik orą,
Good bye visiem sakau.

Good bye gražiom idėjom,
Good bye geriem draugam.
Ne taip gyvent žadėjom,
Kai teko būt nuogam.

Kai ūžė ten lėktuvai,
Mąsčiau apie namus.
Dabar gi šaldytuvai
Atšaldė man jausmus.

Ilgėjausi Dubysos,
Bodėjausi karu.
Tos mintys dingo visos,
Važiuojant man "karu".

Good bye visom idėjom,
Good bye sapnam visiem.
Ne taip gyvent žadėjom,
Kai teko būt basiem.

Puncė Dandierinas

Į rojų, į rojų, prie Stalino kojų

Andrulis deportuojamas.
Iš laikraščių

Tas Andrulis tai bent vyras!
Draugas Bimba — tik pipiras!
Tas Andriulis turi vieko,
O draugai neturi nieko.

Tas Andrulis veikt mokėjo.
Tik iš Bimbos nėr veikėjo.
Tą Andrulį šiandien tampo,
O draugai visi už kampo.

Tam Andruliui nėr pavojų:
Jeigu siųs, tai tik į rojų.
O draugams pavojai baisūs:
Visad kenčia, nors ir teisūs.

Spjaut, vyručiai, į Prūseiką:
Jis kentės čia visą laiką!
Tai bent vyras tas Andrulis:
Šiandien viskas jam tik nulis!

DRAMOS KONKURSO ISTORIJA

Clevelando Kultūros Fondo paskelbtąjį dramos veikalų konkursą laimėjo A. Škėma. Nieko čia ypatingo. Gerai parašė, tai ir laimėjo. Daug ypatingesnė yra dramos konkurso istorija, kurią pradėjo rašyti tas pats A. Škėma, toliau rašė A. Baronas, dr. J. Balys, B. Babrauskas, St. Tamulaitis ir kiti. Jos dar niekas nelaimėjo, nes dar ji nesibaigė. Greit ir nesibaigs. Dar daug kas ją rašys. Gal tik ateities istorikams pavyks nustatyti, kas vertas premijos. Visų žodžiai yra teisingi. Visi rašo gerai. Iš tų visų straipsnių susidaro nauja drama.

A. Škėma sako: "Konkurse dalyvavau pirmą kartą gyvenime. Pasiunčiau du veikalu: dramą "Pabudimas" ir pjesę "Vienas ir kiti". Laimėjau pirmą premiją už "Pabudimą". Tačiau, kartu su sveikinimo telegramomis ir laiškais atklydo gandas, kad buvau laimėjęs ir antrąją premiją ir kad šį faktą jury komisija užslėpė, naujai apsispręsdama". Čia ir prasideda "dramos konkurso istorija". Antrą premiją laimėjo St. Laucius už "Ponios Žydrienės bendrabutį". O A. Škema nori būti abiejų premijų laimėtoju. Kaip čia dabar išeina? Ne mums rūpi tai spręsti. Tai nuspręs ateities istorikai. Mums labiau rūpi pati "dramos konkurso drama". Keletą dialogų iš jos čia ir cituojame.

Škėma. Pranešu visuomenės žiniai, kad A. Baronas nėra mąn draugas, nebuvo, ir nebus (nesu parašęs jam nei vieno laiško ir kalbėjausi tik prie kitų). Net mudviem pakliuvus į negyvenamąją salą, draugu pasirinkčiau kokią išmintingą beždžionę, o "ginčytis mėgstantį seną (sic!) nenaudėlį" (jo paties žodžiais tariant) Baroną — palikčiau ginčytis su panašiais jam gyvūnais.

Baronas. Noriu didž. gerb. Škėmai priminti, kad su Jumis esu kalbėjęs ir ne "tik prie kitų"... Tada visdėlto pasirinkote mane, o ne beždžionę... Draugystė ne degtinė — jos stiprumą sunku nustatyti...

Balys. Iš visos tos nešvankios istorijos peršasi viena išvada: niekas daugiau jokių premijų rašytojams neskirkite.

"Darbininkas" (Balio balsan). Nesiųskite tremtiniams Vokietijoje pašalpos, nes vienas iš jų už pašalpą pirko degtinės ir Lietuvą apskandalino...

Babrauskas. Gerb. Redakcija, prašau ne vėliau kaip šių metų gegužės 2 d. paskelbti "Naujienose" Dramos Konkurso protokolą ir tuo patikslinti Antano Škėmos "Dramos Konkurso Istoriją".

Mūsų pastaba. "Naujienos" protokolą paskelbė truputėlį vėliau negu gegužės 2 d. Deja, ne Babrausko, o Tamulaičio, konkurso komisijos sekretoriaus, prisiųstą. Toks pat protokolas, kaip ir Babrausko prisiųstasis, tik su Tamulaičio prierašu.

Škėma. Kreipiausi į Clevelando L. K. F. oficialųjį asmenį, prašydamas prisiųsti man L. K. F. veikalų konkurso komisijos posėdžio protokolo nuorašą. Nuorašą gavau. Su šiuo nuorašu ir prasideda divertismentas, kurį ir patiekiu skaitytojui.

Tamulaitis. A. Škėmos sauvališkai paskelbtasis protokolas tėra ne kas kita, o tik grynas falsifikatas.

Mūsų klausimas. Kaip čia dabar išeina? Kuris nuorašas tikras?

Kažkieno balsas. Abu tikri, tik vieno parašai netikri.

Mūsų žodis. Babrauskas sako, kad jis "Naujienų" "susilaikymą" spausdinti jo pasiųstą protokolą laiko Lietuvių Rašytojų Draugijos įžeidimu, "kadangi raštą pasiuntė ne B. Babrauskas, bet Rašytojų Draugijos pirmininkas".

Skaitytojas. Klausimas, kas ką įžeidžia: minėtas dienraštis, ar pats Draugijos pirmininkas...

Rašytojas. Draugijos pirmininkas.

Žičkutė. Clevelando Kultūros Fondo dramos konkursas pasisekė dviem atžvilgiais: literatūriniu ir moraliniu. Literatūrinis pasisekimas: premijuoti du veikalai ir ar penki rekomenduoti; vadinasi, praturtėjo mūsų dramaturgijos menkutė kraičio skrynia. Moralinis pasisekimas sudėtingesnis, ir jo vienu sakiniu ar dviem neapibūdinsi.

Mūsų nuomonė. Dar daugiau atžvilgių reikia pridėti. Mes pasakytume, kad šis konkursas pasisekė keturiais atžvilgiais: literatūriniu, moraliniu, istoriniu ir dramatiniu (tikroji drama yra čia cituotoji).

(Jei reikės, bus daugiau)

SPAUDOS APŽVALGA

Tarp kairės ir dešinės

Jei ramiai gyventi nori,
Kai liežuviai pešinės,
Balansuok tu savo svorį
Tarp kairės ir dešinės.

T. Virbas ("O ko ko?")

Savikritika

Gudrūs naciai — valstybių pirk-
/žėjai,
Gudrūs naciai — vilstybių pirk-
/liai,
Gudrūs jankiai — visų geradė-
/jai, —
Tiktai mes — paskutiniai kvai-
/liai!

Vaivoras ("Pelėda")

Sunkus gyvenimas

Nežinau, ką reik daryti:
Verkti, ar tylėti.
Sunku pačią užlaikyti
Ir mergas mylėti!

("Rimbas")

Moterų ir vyrų kalba

— Jonai, ar tu skaitei "Draugo" dienraštyje parašytą, kad pietų Amerikoje tula tautelė (gentis) turi atskiras kalbas: vyrams ir moterims. Argi ne keista?

— Petrai, skaičiau, bet nieko keistoko ten nejžiūrėjau. Juk ir mūsų, civilizuotuose kraštuose, retai kur vyrai ir moterys turi bendrą kalbą.

DĖMESIO BIZNIERIŲ GRUPĖS
Moterų Klubai — Priegludos & Būreliai
Dormeyer Friwell gruzdytoją arba visokių kitokių gražių ir praktiškų dovanų. Gausite vien tik už turėjimą Watkins pobuvį namuose arba klube. Gaukite šiandien informacijas.
Saukite: MOnroe 6-1698

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

SAVE – 3 BIG HOOVER BARGAINS!

FREE! COMPLETE SET OF ATTACHMENTS WORTH $14.00

HOOVER TRIPLE-ACTION VACUUM CLEANER
Sensationally low priced!

Each one fresh from the Hoover factory... packed in Hoover's own factory-sealed carton! These famous Hoovers are guaranteed by the Hoover Co.! Reconstructed at the Hoover factory—NOT reconditioned cleaners!

IT BEATS AS IT SWEEPS AS IT CLEANS

ONLY $39.95 COMPLETE WITH ATTACHMENTS!

NO MONEY DOWN!

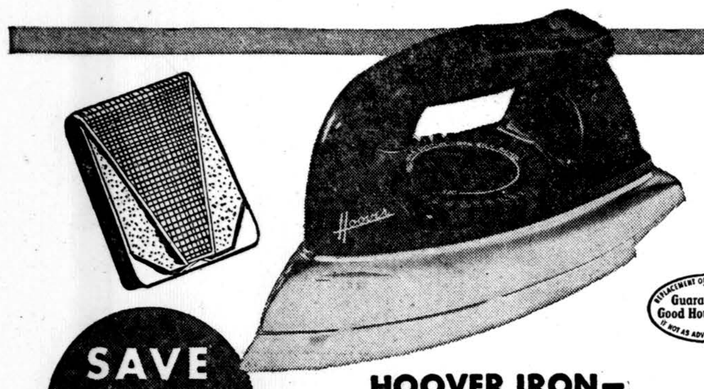

SAVE $3.50

HOOVER IRON—"AIR-GLIDE" COMBINATION

HOOVER IRON—Reg. $13.95
"Air Glide" Set—Reg. 4.50
REG. $18.45 VALUE

HOOVER "AIR-GLIDE" LATEX FOAM IRONING PAD WITH TAPE MEASURE COVER.
Regular Price $4.50

HOOVER IRON—BIG SAFETY SET DIAL GIVES YOU THE EXACT HEAT YOU NEED. SAFE AND SURE FOR ALL FABRICS.
Regular Price $13.95

The perfect combination that makes ironing a pleasure. Act now and take advantage of this money-savings offer!

BOTH ONLY $14.95
NO MONEY DOWN!

FREE! A YEAR'S SUPPLY OF HOOVER MOTH CRYSTALS

Hoover Crystals are 100% paradichloro-benzene!

SPECIAL OFFER!

HOOVER DUSTETTE HAND VACUUM CLEANER
PLUS A WHOLE YEAR'S SUPPLY OF HOOVER MOTH CRYSTALS

Finest, handiest of all hand cleaners! Quick and easy for pick-up jobs around the house. Has hundreds of uses. Guaranteed!

ALL FOR ONLY $27.95
NO MONEY DOWN!

Furniture Center, Inc.
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
3222-24-26 South Halsted Street Tel. Victory 2-4226
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

Prekyba atidaryta: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais 10 v. ryto iki 5 v. vak. Sekmadieniais perkantiems neskaitome pardavimo taksų.

MAIL THIS COUPON TODAY

Filmų Pasaulyje

(Atkelta iš 3 pusl.)

doma drauge su Disney pastatymo Robin Hood filmu, o "Bear Country" (Lokių Kraštas) su jau minėtuoju Peter Pan. Visi pieštiniai filmai ir tos gamtos serijos — tikras atsigaivinimas po tų visų šūvių, riksmų ir žudymų anuose gaminiuose.

Kur verta eiti?

Gal kas norėtų, kad čia būtų vertinami tie filmai, kurie pvz. šią savaitę rodomi Chicagos Bridgeporte, Clevelando "Ezelloje" ar Brooklyno Grand St. Tai neįmanoma, nes filmų per daug ir jie nuolat keliauja. Ateity bus dedamos pastangos įvertinti bent pačius naujausius filmus, kurie į priemiestinius tetrus nukeliauja tik vėliau. O dabar dar keletas įvertinimų (keturi taškai — labai vertinga, trys — nebloga, žiūrėtina, du — vidutiniška, galima nežiūrėti, vienas — silpna):

•••• **"Peter Pan"** — pieštinė Disney fantazija jaunimui ir senimui.

•••• **"Breaking the Sound Barrier"** (Greičiau už garso greitį) — jokiu būdu nepraleistinas britų filmas apie žmogaus sugebėjimus ir drąsą, sprausminiais lėktuvais siekiant laimėjimų aviacijoje. Puikios oro nuotraukos, vaidyba, retas pastatymas. Verta pamatyti ir jaunimui.

••• **"Salome"** — geri aktoriai, panaudoti parodyti Rita Hayworth grožiui. Geri rėmai bet medžiaga neišnaudota, pats įspūdis — šaltas. (Padorumo Legionas ją taipgi įtraukė tarp nusipelnančių priekaištų).

• **"Member of the Wedding"** nufilmuotas teatras ir joks filmas. Atsilieka nuo kitų teatrinių filmų.

•• **"Never let me go"** — originali tema — amerikietis žurnalistas iš Maskvos pagrobia rusaitę, bet šiaip viskas eilinio lygio (C. Gable, Gene Tierney).

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ SAVININKAI!
TURINTIEJI LEIDIMĄ GAZUI!
Atliekame aliejaus ir gazo pakeitimus Chicago'je šiaurės apylinkėj ir North Shore apylinkėj. — Nauji ir vartoti šildymo įrenginiai
APTARNAVIMAS VISAS 24 VAL.
"Vacuum" išvalome už prieinamas kainas
FHA IŠSIMOKĖJIMAI
NEMOKAMI APSKAIČIAVIMAI
HALTOM OIL HEATING, INC.
L. F. Haltom Bill Haltom
GR 5-6020

SKAMBINKITE ARBA RAŠYKITE
Užsisakykite vietą prieš birželio mėn. 20, 1953
EUROPEAN HIGHLIGHT TOUR
Nuo rugsėjo 11 iki spalio 19 dienos visos išlaidos tiktai $695.00. Septynios valstybės — 39 dienos. Italija—Anglija — Prancūzija — Ispanija — Austrija—Vokietija—Šiaurinė Afrika. 4 dienas nemokamas keliavimas. Šv. Tėvo audijencija. Išplauksite su laivu „Andrea Doria", Grišite su „Queen Mary".
Clarence E. Giese, direktorius
THE INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES
(A Non-Profit Corporation)
7325 South Maryland, Chicago, Ill.
HUdson 8-2411

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias aukštas, durys po kaire, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos Universitetą.
Vienas doleris val. — privačios.
Vertimai, Anketų pildymas, Įvairūs raštai angliškai

SIUVAMOS MAŠINOS
ir
RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
gaunamos geriausiomis sąlygomis
ARCHER SIUVIMO CENTRE
4170 S. Archer BIshop 7-1045
Perka, taiso, elektrifikuoja

S-L SHEET METAL WORK
WARM AIR HEATING
(Lietuviai)
NAMŲ SAVININKAI!
Sutvarkom namų rinas (gutters & downspouts). Dedame naujas iš cinkuotos skardos, aluminijaus ir vario. Taip pat mes atliekame gazinius, aliejinius apšildymo pakeitimus ir pataisymus. Darbas atliekamas sąžiningai ir pigiai.
1337 S. Laramie Ave.
Cicero, Ill.
Tel. OLympic 2-6752 ir 2-8492

KRONIKA

● **Keturios meno parodos.** Šiemet lietuviai dailininkai ne tiktai Chicagoje, bet ir kitose JAV vietose suskato ruošti meno parodas. Gautomis žiniomis netrukus bus atidarytos lietuvių meno parodos New Yorke, Detroite, Chicagoje ir Washingtone. Jose dalyvaus rinktiniai lietuvių tapytojai ir grafikai.

● **Br. Zumeris** Australijoje dirba prie naujo veikalo, kuris numatomas baigti šių metų pirmoje pusėje, ir kuris nagrinės lietuviškąjį jaunimą liečiančius pedagogikos, psichologijos, kultūros ir istorijos klausimus, suryštus su tautos dabartimi ir ateitimi. Be to jis renka medžiagą apie lietuvių tautos revoliucinį — tautinį aktingumą amžių bėgyje.

● **S. Laucius,** Anglijoj gyvenąs mūsų rašytojas, įdavė "Bendrijos" leidyklai Vokietijoje scenos veikalų rinkinį "Raudonoji melodija". Jame sudėti šeši vienaveiksmiai dalykėliai — dramos, vaizdeliai, satyros ir komedijos.

● **Dr. P. V. Raulinaitis,** gyvenąs Australijoje, ruošia mokslinę lyginamosios teisės studiją apie prekybos bendroves, kaip medžiagą iš okupacijos išlaisvintos Lietuvos teisinei organizacijai.

● **Vytautas Aukštikalnis** studijuoja Bonos Universitete. Jis ten įsteigė lietuvių stud. skautų Korp! Vytį, kuri jau spėjo suruošti vieną lietuvišką minėjimą, kuriuo gėrėjosi mūsų tautiečiai ir užsieniečiai.

● **Ektn. V. A. Mantautas** studijuoja West Baden Springs jėzuitų kolegijoje Indijanoje, o laisvalaikį pašvenčia korespondenciniam vadovavimui JAV skautams vyčiams.

● **Juozas Kėkštas,** Argentinoje gyvenąs lietuvis poetas, buvo susirgęs ir kaikurį laiką išgulėjo ligoninėje.

● **Tapytojas prof. A. Galdikas grįžęs** iš Chicagos vėl ėmėsi smarkiai dirbti, kasdien išvykdamas į gamtą, kur fiksuoja drobėje pavasario simfonijas.

● **Algirdas Černius** išvyko studijuoti į Bonos Universitetą Vokietijoje. Būdamas Diepholze jis vadovavo skautams vyčiams.

● **Ruošiamasi perspausdinti** Prospero Merimee romanas apie papročius Korsikoje — "Kolomba". Lietuvoje jį buvo išleidęs Literatūros Panteonas, versta Antano Valiukėno.

● **Nufotografuoti** puslapiai Mirkl Jelusičo istorinio romano "Cezaris" ir pasiruošta jį perspausdinti. Leidžia Terra.

Ledo kalnų susekimas

Laivininkystės sumetimais pradėta sistematingai sekti ledo kalnų plaukiojimą okeanuose. Iki šiol tam reikalui buvo naudojama daugiausiai lėktuvai su radaro prietaisais. Tačiau radaro ekrane ledų kalno paveikslas kartais nesiskiria nuo mažesnio laivo paveikslo, kaš tamsoje ir rūke sudaro keblumų. Dabar panaudojami kiti metodai pagal spinduliavimo temperatūrą padeda ir tamsoje ar čia ledo kalnas, ar laivas.

Liūdna statistika

Per 1952 metus JAV-se išsiskyrė 350,000 vedusių porų. Šiame krašte auga apie 1,500,000 vaikų, neturinčių dar 18 metų amžiaus, kurie yra iš dvorsuotų šeimų. Kasmet jų skaičius padidėja maždaug 300,000.

Augina perlus

Mokslininkams nustačius, kad austrėje perlas išauga nuo sužeidimo, užkritus ant jos gležnaus kūnelio smėlio grūdui ar kam, dr. Matsurki, Tokio Universiteto profesorius, nutarė dirbtinu būdu ir pradėti perlų auginimą. Jau 1893 m. jam pavyko išgauti pirmuosius norėtus perlus, o jau 1905 m. jis turėjo milioną austrių, kurios augino perlus. Nustatyta, kad geriausi rezultatai gaunami, kai panaudojamos trejų metų austrės. Joms į tam tikrus audinius įdedamas dirbtinis grūdelis, apie kurį jos ima lieti savotiškas apsaugos sultis, kurios sukietėja į perlą. Tuos savo išradimus minėtas Japonijos profesorius buvo užpatentavęs, bet patento išimtinos teisės laikas jau praėjo ir dabar susidarė Imperiališkas Perlų Sindikatas, su centro įstaigomis Chicagoje, kuris kontroliuoja 90% pasaulinės perlų gamybos ir 60% išaugintų perlų gabenimo į USĄ.

spindulius

Strassbourgo Universitetas padarė sėkmingus bandymus su gyvuliais, įšvirkšdamas jiems vaistus, saugojančius nuo atominių spindulių griaunamo veikimo.

HARVEY MILLWORK CO.
Durys — Pagal užsakymą kabinetai. Sieteliai — Pusryčiams kambariai. Gamintojai Visokių Geriausių Medžio Išdirbysčių.
15218 Main Street
Harvey, Illinois
Šaukite: Harvey 416

KNAUF & WEBER ROOFING CO.
Uždedami nauji stogai ir pataisomi. Apskaičiuoja.
3133-35 S. Wallace
CAlumet 5-6730
Įsteigta prieš 25 metus

Dėmesio, nuosavybių savininkai
Gaukite apskaičiavimus šiandien! Atliekame ELEKTROS vielavimą rezidencijose, prekybose, industrijose, Pervieluojame, įdedame kamščius, jungtukus, šviesas ir "flouriescent" šviesas.
MILLER ELECTRIC CO.
Gary, Ind. Gary 4-1023

Jūsų persikėlimo reikalams, skambinkite mus pirmiausia; mieste ir priemiestyje. Iškrausto ir perkrausto, greitai. Patikimas patarnavimas. Prieinamos kainos. 24 val. telefono patarnavimas.
VAn Buren 6-6464

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ SAVININKAI & GAZO ĮDĖJIMUI LEIDIMĄ TURINTIEJI!
Gaukite apskaičiavimus šiandien. Ant pakeitimų į gazą — aliejų ir įdėjimą krosnių. Visokių rūšių apšildymo problemos išaiškintos su 22 metų patyrimu.
Šaukite ABerdeen 4-2844

PILNAI PERTAISOME NAMUS
Verandas — Apmušame namų šonus — Kokles — "Shell" namus — Garažus — Langu remus — Virtuvių kabinetus
Taip pat pastatome garažus
Lengvi išsimokėjimai
Nemokami apskaičiavimai
LAfayette 3-1193
OGUREK and SON
3731 South Damen Avenue

AUTOMATIC FURNACE CO.
Speceliazuojasi gazo ir aliejaus įvedimais. Paklauskite apie Bryants apšildymo dalis. Aptarnaujame — pataisome ir įvedame visokias apšildymo dalis. Nemokami apskaičiavimai.
811 Belvidere, Waukegan, Ill.
ONtario 2-1240

BARRINGTON WOODCRAFT
Specialistai kabinetų darbe, vidaus užbaigimuose, specialūs statytojai ir perdirbėjai!
Nemokami apskaičiavimai!
210 RAILROAD STREET
Barrington, Illinois
Barrington 390

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Stasys Dapkus

3255 S. Union Ave. Tel. CAlumet 5-1127
Prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš lelos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

(DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!)

Naujos pievos ● Žolės sėklos ● Medžiai ● Krūmai. Creeping Bent & Blue Grass sėklos. Roto-Tilling ● Flagstone ● Black soil traša ● Pelenai ● Akmenys ● Patios ir terasos pastatomos pagal užsakymą. Žemiausios kainos — nemokami apskaičiavimai bet kur.
RUSS LANDSCAPING
Russ Dusek, savininkas — Šaukite REliance 5-0039

Nauji pavasariniai „ANTGALVIAI"
ZOTOS Career Girl COLD WAVE
Nuostabūs rezultatai paveiks jūsų asmenybę. Šiame pusmetiniame yra „CREME BATH wave lotion and MOISTURE-RESISTANT newtralizer" užtikrinimui garbanų ilgesniam laikui.
EUNICE'S BEAUTY SALON
617½ North Ave. Waukegan, Illinois
Šaukite DElta 6-4777 susitarimui su EUNICE OGLE, VAL FOX arba CHARLOTTE OWENS.
Vakarais tiktai susitarus

APSAUGOKIT JŪSŲ KAILINIUS, ATNEŠDAMI JUOS Į MŪSŲ KAILINIŲ PADĖJIMO VOLTUS
Valymas — Blizginimas
SPECIALUS KAILINIŲ PALTŲ IŠPARDAVIMAS
Galite gauti net už $50 kiekvieną. Paltai siuvami ir pagal užsakymą — mūsų specialybė.
HARRY E. POGRUND FURS
4074 W. 26th St. Rockwell 2-2989
Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Dėmesio nuosavybių savininkai! ir Gazo leidimą turintieji! Gaukite šiandien apskaičiavimus ant Mueller climatrol gazo degintuvo, arba kitokių išdirbysčių. Metalo plokščių darbai; įdedame nerūdijančios geležies.
SUN RAY HEATING
1620 West 89th Street
CEdarcrest 3-6464

Dėmesio nuosavybių savininkai! Fred Denk Sr. — Stalius Kontraktorius. Specializuojasi "shell" namais, palėpių ir rūsių butais. Garažais — Miegamaisiais. Visokių namų pataisymais. Gaukite dabar apskaičiavimus - Chicagoje ir priemiesčiuose.
ELGIN 4881

Dėmesio, nuosavybių savininkai!
Įdedame gazo ir aliejaus šildymus ir pakeičiame degintuvus. Pilnas skardos darbas; kaminų įtiesalai, kanalizacija ir vamzdžiai vandens nubėgimui. Nemokami apskaičiavimai mieste ir priemiesčiuose.
Zander-Hallberg Sheet Metal
7338 S. Ashland PRospect 6-1662

Atvykite anksti geriausiems pasirinkimams per mūsų
Rožių Krūmų Išpardavimą

Dabar yra pats laikas pasodinti šiuos stiprius rožių krūmus kurie duos jums šimtus gražiausių žiedų.
"GOLDEN RAPTURE" (Geltonos)
"BETTER TIMES" (Raudonos)
Kiekvienas 50c
Grynais pinigais arba išsimokėjimui
McCAULEY GREENHOUSES
WESTERN AVENUE Geneva, Illinois
Šaukite 631

DĖMESIO, nuosavybių savininkai ir gazo leidimus turintieji! Gaukite šiandien nemokamus apskaičiavimus ant gazo pakeitimų. Specializuojamės visokiais apšildymo pataisymais ir įdėjimais ir ventiliavimais.
Kelso Heating & Air Conditioning
1537 W. 51st YArds 7-9333
Mes esame Mueller Cematrol Dealer

DĖMESIO, nuosavybių savininkai! Leiskite mums duoti jums nemokamus apskaičiavimus ant gazo pakeitimų šiandien; mes taip pat specializuojamės aliejaus ir krosnių įdėjimais ir pataisymais. Pilnai atliekame metalo plokščių darbą ir kaminų įtiesimus. Prieinamos kainos.
J. R. W. SHEET METAL
1436 W. 127th St.
Šaukite: FUlton 5-6508

Dėmesio gazo įdėjimui leidimą turintieji!
Gaukite apskaičiavimus šiandien!
Ant gazui pakeitimo dalių ir įdėjimo. Galite gauti bent kokios išdirbystės degintuvą. Taip pat
Ventiliavimo Kontraktoriai
COMMAN-AIRE CO.
722 W. 120th St. CO 4-4044
Įsteigta 1937

Dėmesio nuosavybių savininkai!
Gaukite apskaičiavimus šiandien
Pertaisymai — prijungimai, apmušimai, uždedami stogai ir atliekamos naujos konstrukcijos. Geros rūšies darbas ir prieinamos kainos. Finansuojame. Bendras kontraktorius.
DALE WOODS
Gary 4-5033

DĖMESIO SAVININKAI
Šitas Skelbimas Yra Vertas
$1.50
Del Patarnavimo Pašaukimo
Pataiso, Naujai Perdaro ir Naujus Daro
Telef. ONtario 2-4681
AERO T - V
311 WASHINGTON
Waukegan, Illinois

BAKER HEATING & SHEET METAL CO.
Gaukite šiandien nemokamus apskaičiavimus ant gazo ir aliejaus pakeitimų. Pilnai atliekame metalo plokščių darbus, pataisymus, kaminų įtaisymus. Atkreipiame skubų dėmesį į gazo leidimą turinčius.
MUELLER CLEMATROL & BRYANT BURNERS
213-215 E. 14th St.,
Chicago Heights, Ill.
Šaukite: SKyline 4-3146

Vyrai ir moterys ligoniai senesnio amž. arba lovoj gulintieji visi priimami į gražų užmiestyje namą; gailestingų seselių ir daktarų prižiūrėjimas; geriausi valgiai ir dietos; savaitinis arba mėnesinis užmokėjimas. Šaukite arba atvykite mus pamatyti. Rockford Guest House 412 N. Court St., Rockford, Ill. Phone 4-6575

SUTAUPYSITE
DAUG PINIGŲ
ĮSIGYSITE
GERESNIUS
GARANTUOTUS
NAMŲ REIKMENIS
IŠ PIRMOS
IR SENIAUSIOS
LIETUVIŲ
BENDROVĖS KRAUTUVĖS
KURIAI
40 METŲ VADOVAUJA
PATYRĘ ŽMONĖS.
VISUOMET KREIPKITĖS
Į ERDVIĄ IR PATOGIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ

PROGRESSIVE FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE.
Telef. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje
Bakandai, Refrigeratoriai, Kaurai, Plovyklos, Televizijos,
Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems

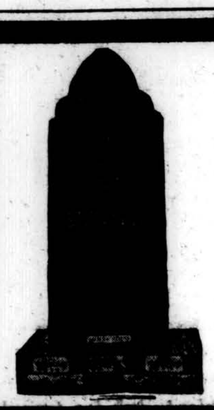
PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

Sąskaitybos Mokykla Persikėlė į Naujas Patalpas
938 West 31st Place
Pakeisk sveikatai pavojingą fabriką, kol dar tebeturi visus pirštus, į švarų, patogų ofisą. Paskambink tuojau Mokyklos Vedėjui P. Kesiūnui, Tel. Bishop 7-3013. Priimami kursantai į comptometro ir mašinraščio klases. Baigę šią mokyklą visi gauna geras tarnybas.
Galima registruotis ir p. Karvelio krautuvėj.

DĖMESIO, SAVININKAI!
VIENO IR DVIEJŲ AUTOMOBILIŲ
GARAŽAI

Nereikia įmokėjimo. Lengvas išsimokėjimas, 60 mėnesių išsimokėjimai.
Nemokamas apskaičiavimas
SUPERIOR GARAGE BUILDERS
22 W. 144th St., Posen, Illinois
FUlton 5-5575
Mes aptarnaujam 50 mylių apylinką
Kalbame lenkiškai

DĖMESIO SAVININKAI!
Dabar gaukite apskaičiavimus!
SEPTIC TANK
Aptarnavimas
CULLINAN DRAINAGE CO.
15401 South Campbell
Harvey 3789-W

Skelbkitės "Draugė"

IMPORTAS IŠ EUROPOS!!
Tiesioginiai iš Vokietijos IMPORTUOTI PINTI VAIKČ VEŽIMĖLIAI. KOMBINUOTAS; VEŽIMĖLIS ir SPORTIŠKAS VEŽIMĖLIS KARTU arba vien tik sportiškas. Prieinamiausiom kainom. Taip pat odiniai PORTFELIAI ir BAVARIŠKAS KRISTALAS. Važiuojam į namus demonstruoti. Rašykite ar skambinkit dėl inform.
BR. RACEVIČIUS IMPORTS
10604 South State Street
Telefonai: VIrginia 7-7268 — PUllman 5-3658

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
GRovehill 6-0142
HEmlock 4-2644
TOwihall 3-2109

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas BIshop 7-9719
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujam.
STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 West 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
ANTANAS M. PHILLIPS
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą" !

Moterų GYVENIMAS

No. 45

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3231 N. Wilton Ave, Chicago 13, Ill. Tel. EA 7-8668, DA 6-6887

"NELIETUVINKIME" ANGLŲ KALBOS

DR. O. LABANAUSKAITĖ

Iš Lietuvos išsivežėme nuo svetimybių ir barbarizmų išvalytą tėvų protėvių kalbą ir jos ugdytojų bei puoselėtojų įkaltą tiesą, kad **garbė svetimomis kalbomis kalbėti, tačiau didelė gėda savosios nemokėti.**

Bet atsiradę šiame krašte tą tiesą pamiršome ir pasidavėme manijai, kuriai ir aptarimą sunku surasti — pradėjome kurti naują kalbą. Pasekėme klajojusių žydų pavyzdį. Tik jų "idiš", turbūt, tobulesnė, negu mūsų verdamas jovalas.

Keista, kad daug kalbėję apie svetimų kalbų mokymąsi Lietuvoje, išklydę iš gimtosios žemės taip uoliai nesigriebėme jų pasisavinti, nors tai ir būtina, kad lengviau duoną pelnytume, kad prie gyvenamo krašto kultūrinių turtų prieitume, kad į kultūringesnę socialinę aplinką galėtume patekti.

Dar keisčiau betgi, kad taip baisiai greit pradėjome "lietuvinti" angliškus žodžius ir juos maišyti į savo kasdieninę kalbą. Jūs ir aš žinome, kas mus paskatino tai daryti, bet visi neabejotinai žinome, kad taip daryti negalima ir kad tai baisi tautinė ir kultūrinė nuodėmė.

Griebsimės gal teisintis, kad čia tik juokaujame, kad norime pirm mūsų čia atvykusių tautiečių būti suprasti, nuo jų daug nesiskirti, sakyčiau, jiems kiek papataikaut. Raminamės, kad tos kalbos šiukšlinimas nepavojingas, nes nevirs įpročiu ir, prireikus, vėl grįšime į senas vėžes.

Bijau, kad tokia nuomonė (ar gi jau tai būtų nuomonė?) nėra teisinga ir noriu teigti, kad pradėtas anglų kalbos "lietuvinimas" yra pavojingas, nes greit virs įpročiu, kurio ir gėdos jaus mas nebegalės nuo mūsų liežuvių nutrinti.

Eidami tuo keliu, kuriuo pradėjome eiti, dvigubai nusikalstame: neduodame progos dar lietuviškai kalbančiai ir suprantančiai senajai lietuvių išeivijai išgirsti švarios lietuvių kalbos ir darome didžiulę skriaudą savo paaugliams — dar pradžios ir vidurinį mokslą einančiam jaunimui, kuris greit nuo suaugusiųjų užsikrėtė tuo blogu įpročiu.

Mūsų senieji išeiviai stropiai klausosi kaip mes kalbame ir netaip jau mažas skaičius pradėjo pamažu ir patys vartoti iš mūsų nugirstus žodžius — bent jau pradėjo jais domėtis, nori juos suprasti, net kartais paklausinėja kaip tą ar kitą dalyką tikrai lietuviškai pavadinti. Jei mes nebūtume nuėję savo kalbos šiukšlinimo keliu, minėtas reiškinys būtų stipriau pasireikšti. Aš tuo nenoriu pasakyti, kad mums reikėjo tuojau pradėti prie senųjų išeivių kalbos kabinėtis, bet aš noriu pabrėžti, kad mes būtume daug geriau padarę, jei būtume parodę, kad suprantame jų vargingą lietuvišką kalbą, bet atsakinėję savo grynąja kalba.

Mūsų atžalyno gimtosios kalbos grynumu besirūpindami turime gerai įsisąmoninti, kad kalbos šiukšlinimą reikia tuojau sulaikyti ir grįžti prie grynosios lietuvių kalbos vartojimo visur ir visada, kada kalbame su jaunaisiais. Daugely šeimų tai jau bus didelė problema, nes nelemtasis įprotis turi jau stiprias šaknis. Gana tėvams šypsotis girdint vaikus jau apie trečdalį "sulietuvintų" angliškų žodžių vartojant kasdieninėje kalboje, bet reikia liautis patiems taip darius ir, kol dar nevėlu, gelbėti vaikų kalbą. Jei už penkerių metų tektų, sakysim, grįžti gimtinėn, ar ne gėda bus vežtis namo jaunimą, kurio kalbą vargiai besupras Lietuvos žmogus!

Tėvai ir jaunimas turi suprasti, kad reikia puikiai išmokti anglų kalbą, bet šalia jos reikia išlaikyti gryniausią, nesuterštą lietuvių kalbą. Tą pareigą deda ne tik pagarba tautai, kurios vardu esame žymimi pasaulio bendruomenėje, bet ir pareiga duoti tai bendruomenei tinkamai išauklėtus narius. Gi esminė gerai išauklėto žmogaus žymė yra ta, kad jis gali teisingai ir rafinuotai vartoti savo gimtąją kalbą, kaip apie tai yra tvirtinęs vienas žymiausių šio krašto ir šio šimtmečio auklėtojų, buv. Harvardo Universiteto rektorius prof. Eliot.

Kas kalba daugiau: vyrai ar moterys?

Praktiškai ištirtas pranešimas sutinka su profesoriais: vyrai laimi premiją kalbėjime...

Ar moteris, toji silpnoji lytis, yra augščiausia čempionė kalbėjime, ar vadinamasis, stiprusis, tylusis vyriškis?

Išspręsti ginčą, užsitęsusį nuo Adomo ir Jievos laikų, Ernest la France padarė praktišką tyrimą. Aps'ginklavęs chronometru, pasirinkęs Syracuso miestą, N. Y., tyrimo vietove, jis tyrinėjo pagal laiką vyrus kalbančius su vyrais, moteris su moterimis, mišrius kalbėtojus ir keletą net... kalbančius pačius su savim.

Taip pat nustatyti, kuri lytis yra triukšmingesnė, jis pasiskolino aparatą, matuojantį triukšmo garsus (sound meter), kuris yra tiek jautrus, kad matuoja viską, pradedant pele, graužiančia propušes (marshmellows) (nulis decibelų) ligi sunkaus krovinio, smarkiai krentančio ant jungiklio (120 decibelų).

Su tuo aparatu jis klausėsi susirinkimuose Rotary klube (vyrų) ir Zonta klube (moterų).

Štai yra jo mokslinių tyrimų daviniai:

Vidutiniškai vyras kalba mažiausiai tiek pat, kiek ir moteris.

Vyrų klube garsą matuojąs aparatas išmušė 10 decibelų augščiau, nei moterų klube.

Telefonų būdelėse moterys kalba, kol baigiasi jų laikas ir tada drožia savo keliais.

Vyrai arba kalba labai trumpai, arba telefono būdelę pasidaro sau nuolatine rezidencija, apsiginklavę sauja smulkių pinigų.

Gatvėje ilgiausia moterų kalba: 20 minučių.

Ilgiausias vyrų pasikalbėjimas: 50 minučių.

Tyrinėjant moterų ir vyrų klubuose, vyrai nukonkuravo savo triukšmingumu.

Zonta klube ilgiausia moters kalba: 10 minučių. Rotary klube ilgiausia kalba: vyras atsikėlė ir pasakė: "Aš sutrukdysiu jus tik trims minutėms". Jis kalbėjo daugiau kaip 16 minučių.

Du vyrai kalbėjo viename gatvės kampe beveik ištisą valandą, pradėdami nuo oro, savo sveikatos, biznio, politikos (vietinės ir užsienio), paliesdami draugus, šeimas, atostogas ir baigdami 1953 metų beisbolo laimėjimų pranašavimais.

Moterų ilgiausias pasikalbėjimas gatvėje (20 minučių) lietė šeimas, batus ir... autobusų kainorastį.

Ilgiausias moterų pasikalbėjimas telefonu buvo 15 minučių, vyrų — dvigubai ilgesnis.

Stebint dviejų moterų ir vieno vyro pasikalbėjimą, pusė to pasikalbėjimo buvo vesta vyro.

Net mokyklinio amžiaus vyrui kai kalbėjo gatvėje lygiai vieną valandą apie sportą.

Tokiu būdu, anot Ernest la France, tenka sutikti su kaikurių profesorių tvirtinimais, kad kalbėjimo srityje laurai atitenka... vyrams, ne moterims.

J. Mickutė-Mitkienė

Išsipildė

Argi nesakė Petrui Kristus:
— Jei nenuplaučiau tavo kojų,
Mano Šviesa tu nenušvistum,
Nebūtum Dvylikos pirmuoju. —

Ar nenusilenkė Jisai lygiai
Prie kojų to, kuris išduos Jį,
Taip nepalyginamai pigiai...
Ar pats Savęs neatiduos jam?

Ar nekalbėjo Jis: — Vaikeliai,
Nevadinu jūsų tarnais aš —
Regėjot mano meilės galią,
Kai gydžiau aklą, luošą, raišą... —

Ar Jis, parpuolęs Getsemane,
Kančios agonijoj neprašė:
Atimk tą taurę, Tėve mano,
Tačiau, jei žmogų ji išgano —
Tebūnie taip, kaip Raštai rašė...

Ir kai nuo Kryžiaus šaukė: Trokštu,
Ir paskutinį — Išsipildė —
Visas, visas patraukė širdis
Lig Begalinės Meilės bokštų.

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

E. Vyšniauskienė, L. Skeivalienė ir V. Prosinskienė įeina švietimo komisijon, kuri yra sudaryta prie Stuttgarto, Vok., Liet. Bendruomenės apylink. valdybos. Komisija rūpinasi kultūros ir švietimo reikalais, pirmoje eilėje tautiniu vaikų auklėjimu. Backnage norima įsteigti vargo mokyklą.

K. L. Moterų Bendruomenės Toronte, Kanadoje paskutiniame susirinkime nutarta pasiųsti 15 dol. vaikučių pirmajai Komunijai Memmingene, Vokietijoje. Priimtos naujos narės: **Dailydienė, Sližienė, Tamošiūnienė, Šenferienė, Dundurienė, Mašalaitė ir Pečiulytė.**

Eugenija Juogienė, gailest. sesuo, gyvenanti Clevelande, susilaukė sūnaus, kuris pakrikštytas tėvo vardu — Pranas Jurgis.

Mokytoja Alkaitienė Clevelande atsidėjusi studijuoja anglų kalbą.

Dr. V. Daugirdaitė - Sruogienė pakviesta sutiko būti Lietuvių Enciklopedijos Lietuvos istorijos skyriaus redaktore. Nors ir ne visai dar sveika, dr. V. Sruogienė intensyviai įsitraukė į jai pavestą darbą.

Giriūnienė laikė paskaitą Motinos Dienos minėjime, kurį suruošė šeštadieninė lietuvių mokykla Montrealy, Kanadoje. Mokyklos mokiniai suvaidino Lazdynų Pelėdos inscenizuotą apysaką "Motulė paviliojo".

R. Degesienė yra vienintelė lietuvė studentė, įtraukta į geriausių studentų sąrašą, kurį paskelbė Western Reserve universiteto skyriaus Clevelando kolegijos vadovybė. Ji studijuoja —

Danutės Nasvytytės išraiškos šokio grupės koncertai įvyko Town Hall Adelaidėje, Australijoje. Adelaidės lietuviai turėjo progos pamatyti tikrai augšto meninio lygio programą.

Lietuviškos vestuvės

Iš kairės į dešinę: Br. Jameikienė, O. Račiūnaitė, Balčytis, E. Račiūnaitė (jaunoji), Onytė Valaitytė, Andrius Daugirdas (jaunasis), A. Prunskytė, St. Semėnienė, (už jos truputį matosi J. Sakevičius), P. Baltinis

MOTERYS LIET. ENCIKLOP.

Lietuvių Enciklopedijoje Lietuvos istorijos skyriuje bus visa eilė moterų, kurios, nors ir buvo žinomos mūsų istorikams, bet pirmoje Liet. Enciklopedijoje buvo labai mažai paminėtos arba visai jon nepateko.

Rasta daug medžiagos apie kunigaikščio Algirdo dukterį Aleksandrą, kuri buvo ištekėjusi už Masovijos kunigaikščio ir anų laikų politikoje suvaidinusi svarbų vaidmenį. Taip pat rasta papildomų davinių apie kunigaikštytę Aldoną Gediminaitę.

Salomėja Nasvytytė-Valiukienė studijuoja bibliotekininkės mokslus Roosevelt kolegijoje, Chicagoje. Ji ruošiasi būti bibliotekos svetimų kalbų skyriaus vedėja. S. Valiukienė yra studijavusi V. D. Universitete, humanitarinių mokslų fakultete, taip pat yra lankiusi ir Kauno Konservatoriją. Kauno visuomenei ją teko matyti ir scenoje dainuojančią.

Elena Čaplikienė, vienos Bostono viešosios bibliotekos vedėja, išrinkta Tėvynės Mylėtojų Dr-jos, vietos skyr., vicepirmininke. Jos vyras, inž. A. J. Čaplikas, yra keleto Bostono lietuvių draugijos pirmininkas.

Mokytoja Vitalija Tamulionienė, žinoma visuomenės veikėja Clevelande, buvo susižeidusi koją, bet dabar jaučiasi gerai.

Anglijos viskontė apie moteris

Lady Nancy Astor, Virginijoje, Amerikoje gimusi Anglijos viskontė, pirmoji moteris sėdinti ir kalbanti britų parlamente, gerokai pliekė moteris savo aštrioje kalboje, pasakytoje Fawcett draugijai (tai organizacija, kuri daug nudirbo moterų balsavimo teisei gauti Britanijoje).

— Šiandien moterys į viską žiūri šaltai, lygiai taip ir turėtų būti. Tiesiog nedovanotina, kad moterys nežino, kodėl jos gavo balsavimo teisę, — kalbėjo ji.

Ji pareiškė, kad Anglijoje moterų veikimas nusmuko iki minimumo. Viskontė smarkiai pasisakė prieš spaudą, kuri šiandien masiškai spausdina gražuolių kino artisčių nuotraukas, tuo tarpu, kai taurios ir garbingos moterys visiškai negauna užtarnauto dėmesio.

— Aš pažįstu vieną kunigaikščio dukterį, kuri dirba Londono dokuose ir jaučiasi nepaprastai laiminga — pasakė ji.

Charakteringi pavyzdžiai puikaus moteriškumo, anot jos, yra karalienė Elzbieta II ir karalienės motina Elzbieta.

— Kai karalienė aplankė JAV, amerikiečiai tesingai ją aprašė, kaip moters tipą, kurią kiekvienas tėvas norėtų turėti už dukterį, kiekvienas vyras —už žmoną ir kiekvienas vaikas už motiną. —

Karalienę motiną jį šiaip charakterizavo:

— Ji užaugino laimingą ir nesugadintą šeimą nuolatiniame viešo gyvenimo blizgėjime ir ji nėra padariusi nė vieno klaidingo žingsnio savo gyvenime. —

Susirinkime užklausta dėl savo amžiaus, viskontė atsakė:

— Aš manau, kad esu 72 metų. —

Sunku atspėti moters amžių SSSR-je

Dvi amerikietės korespondentės, neseniai sugrįžusios iš Maskvos, pareiškė, jog Sovietų Sąjungoje 16—17 metų mergaitė atrodo kaip sena moteriškė. Sunkus darbas ir blogas maistas atsiliepia į moterų veido išraišką ir nelaiku apdengia veidą raukšlėmis.

Tik komunistų augštų pareigūnų žmonos bei dukros kiek gražiau apsirengia. Visos kitos moterys ir merginos dėvi prasčiausius apsiaustus ir švarkus, kurie mažai kuo skiriasi nuo vyriškų. Galva gi apsunkinama stora vilnone skara arba šaliku.

KAS YRA ELENA MALENKOVIENĖ?

Kolkas Vakarai laiko G. M. Malenkovą Stalino įpėdiniu, nors Sovietų spauda jam jokių himnų negieda ir jo portretai dar nekabo greta Lenino ir Stalino. Kadangi Malenkov eina Sovietų vyriausybės šefo funkcijas, tad vakarų žurnalistai domisi jo šeima. Sovietų Sąjungoje ne madoje rodyti bolševikų vadus jų šeimų tarpe, ten ne taip, kaip Amerikoje: čia laikraščiai ne tik kalbasi su prezidentiene, bet ir parodo skaitytojams, kokias, pvz., skrybėles Velykoms ji nusipirko. Sovietų Sąjungoje iki šiol nė vienas žurnalistas nedrįso kreiptis į Malenkovienę ir paklausti jos, kaip ji tvarko savo butą, kaip augino savo vaikus. Visi žino, kad į antrąjį klausimą Malenkovienė atsakytų trumpai, šabloniškai: "Vaikai auginami gerais Sovietų piliečiais", o į pirmą klausimą nieko neatsakytų.

Maskvoje žinoma, kad dabar Malenkovo žmona yra Elena Chruščeva, talentinga, bet ne pirmos eilės Maskvos teatrų artistė. Pirmoji Malenkovo žmona buvo Molotovo sekretorė, su kuria jis prieš pat karą išsiskyrė, kad vestų gražią Eleną Chruščevą, su kuria sugyveno du vaikus. Ar ši pora laiminga, niekas tikrai nežino. Sovietų Sąjungoje apie bolševikų dignitorių šeimas viešai bemaž nieko nežinoma, nes spauda jokių informacijų neteikia.

Labai retai rodosi Malenkov su savo žmona, bet kai jau pasirodo, tai juodu kostiumu, kieta apykakle iir su kaklaraiščiu ir skrybėle. Šiaip Malenkov, kaip ir jo mokytojas Stalinas, viešai rodosi darbininkiškais drabužiais ir su sunkia darbininkiška kepure, kas iš dalies simbolizuoja spalio m. revoliuciją, kai daug žmonių buvo sušaudyta už tai, kad buvo buržujiškai apsirengę. Yra žinių, kad Malenkov nemėgsta valdančių bolševikų liuksuso. Jo žmona rengiasi skoningai, bet kukliai; ji nekonkuruoja su Molotoviene, mėgstančia Paryžiaus madas, eleganciją ir švaistymąsi.

Sakoma, kad Elena Malenkovienė esanti inteligentiška, bet Kremliaus politikai jokios įtakos neturi, nes Kremliuje moterų teisės nėra lygios su vyrų. Kai antroji Stalino žmona (Alilujeva) mirė, tai jis pasakė, jog su jos mirtimi jam žuvo paskutiniai sentimentai žmogui, bet Alilujeva jokios įtakos Stalino politikai neturėjo.

Malenkovienė rodosi teatrų scenose ir yra Maskvos mokyklų inspektorė, rūpindamasi ypač mokyklų sporto aikštėmis, butais ir mokymo priemonėmis.

J. Gs.

Berniuku ir mergaičių dekalogas

Detroito parapijos kunigas Gabriel M. Weber, O. S. M., išaiškino dekalogą (dešimt įsakymu) berniukams ir mergaitėms, tvirtindamas, kad yra geriau iš anksto sulaikyti nuo blogo elgesio, negu nubausti nusikaltimą.

Išspausdintas ant piniginės didumo kortelės, dekalogas apima šias taisykles:

1) Tuč tuojau po mokyklos aš eisiu namo. 2) Negersiu svaigalų. 3) Kol mokykloje, neskirsiu nuolatinių pasimatymų. 4) Nežiūrėsiu žemos moralės filmų bei televizijos programų ir neskaitysiu nepadorių knygų.

5) Kiekvieną vakarą atliksiu užduotas pamokas. 6) Televiziją žiūrėsiu tik tiek, kiek ji netrukdys man atlikti pareigų namuose ir mokyklos darbų.

7) Tik tėvams leidus išeisiu pasilinksminti ir laikysiuos jų nustatyto laiko grįžimui. Jei pavėluosiu, būtinai paskambinsiu pranešti. 8) Niekuomet neruošiu ir pats(i) kitur nedalyvausiu pasilinksminimuose, kur ne bus globėjų ir naktį neisiu vienas namo.

9) Visados vilkėsiu švariai ir kukliai. 10) Dažnai priimsiu šv. sakramentus, kad palikčiau ištikimas(a) šiems nuostatams.

Paskutinės naujienos iš Paryžiaus

Gisele D'Assailly, Prancūzijos etiketo arbitrė, yra labiausiai pamėgdžiojama šeimininkė Paryžiuje.

Tos Lafayette proanūkės visų pavydima specialybė yra artistiškas sukombinavimas porceliano ir gėlių. Ji baltą Limoges stalo indų komplektą su oranžinėm gėlėm padeda ant baltos staltiesės, papuoštos išmėtytomis geltonomis tulpėmis ir oranžinėmis žvakėmis. Angliškieji indai su storu, žaliu kopūsto lapo raštu stovi aplink tikrai milžinišką kopūsto galvą, kurio vidus išskaptuotas ir jame sudėti mažyčiai rožių pumpurėliai. Mažiems užkandžiams (priešpiečiams) ji išdėlioja suskabytų žydinčių kopūstų (kalifiorų) ir rožinių ridikėlių pundelius, surištus šviesiai raudonu aksominiu kaspinu. Prancūzų rašytojai pietavo pas ją tarp senų raudona ir mėlyna oda įrištų knygų su bėgančiomis per jas baltomis cukrinėmis pelytėmis.

IŠ NAMŲ APYVOKOS

Norint pravėdinti drabužių spintas, tenka laiks nuo laiko pavartoti elektrinį vėsintuvą. Tyras, švarus oras duos malonų kvapą drabužiams.

Norint palaikyti švarą virtuvės stalčiuose, geriausia iškloti juos plastikine medžiaga. Tuo būdu lengva juos išvalyti, šluostyti ar plauti.

Supjaustant purų pyragą ar tortą gabalėliais, reikia vartoti vandeny pamirkytą peilį. Tada pyragas bus supjaustytas gražiai, be sudraskymo ar suplojimo.

Praskalaukite baltą organdi medžiagos rūbą, kuris nustojo savo stangrumo, sūdytame vandeny. Medžiaga atgaus stangrumą ir atrodys, kaip nauja.

Norint išvalyti cinu padengtus indus, reikia valyti paprasta soda su sudrėkintu laikraščiu, vėliau nublizginti sausu laikraščiu. Atrodys lyg nauji.

ETIKETAS

Kl. Viename privačiame pobūvyje mano draugė reikalavo iš savo vyro, kad jis atsistotų kiek vieną kartą, kai tik moteris įžengdavo į kambarį. Pasitaikė taip, kad jis kaikurį laiką tik atsistodavo ir atsisėsdavo ir iš šalies atrodė gan juokinga. Ar mano draugė buvo teisi tuo savo reikalavimu?

Ats. Pradžioje, kol renkasi visi svečiai, vyras turėtų atsistoti. Vėliau, jei jis kalbasi su kuo nors, jam nėra reikalo pastebėti naujai atvykstančių. Tačiau, jei kuris nors iš jų ateitų prie jo pakalbėti, tada, savaime aišku, jis turėtų pasisveikinant atsistoti.

Kl. Kartą mūsų įstaigoje mergaitės pradėjo diskutuoti, kad valgant viščiuką, negalima jo imti pirštais, bet reikia naudotis peiliu ir šakute. Kitos įrodinėjo priešingai, būtent, kad kep tą viščiuką kaip tik reikia imti rankomis ir taip jį valgyti. Ar nepadėtumėte mums šį ginčą išspręsti?.

Ats. Jokiu būdu negalima atleisti tam, kuris ima keptą viščiuką pirštais ir valgo, kaip buvo valgoma Henriko VIII-tojo laikais, lygiai taip pat, kaip neleistina imti pirštais virto viščiuko ar kurios nors kitos mėsos su kaulu. Šiuose atvejuose tik piknikuose leistina nesinaudoti peiliu ir šakute.